

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ
ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ДИТИНИ
МИСТЕЦЬКО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

**ХУДОЖНЬО-ТВОРЧИЙ
РОЗВИТОК ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ
У МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТІ**

**Навчально-методичний посібник
для студентів мистецько-педагогічних факультетів**

УМАНЬ - 2015
ВПЦ «ВІЗАВІ»

УДК– 7 (07) (075 . 8)

ББК– 85 р 30я 73

I– 66

Рецензенти: Афанасьєв Ю.Л. – доктор філософських наук, професор (Київський університет імені Бориса Грінченка)
Сотська Г.І. – доктор філософських наук (Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України)

Художньо-творчий розвиток обдарованих дітей у мистецькій освіті : навч. метод. посібн. для студ. мистецько-пед. факульт.: / уклад. Сирота З.М., Сирота В.М., Радченко С.М., Радченко С.П., Тименко В.П., Балдинюк Д.І., Балдинюк Н.А., Волошин П.М., Куценко С.В., Король А.М., Музика О.Я., Семенчук В.В., Терещенко Л.Д. – Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2015 . – 106с.

ХУДОЖНЬО-ТВОРЧИЙ РОЗВИТОК ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ У МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТІ

Навчально-методичний посібник
для студентів мистецько-педагогічних факультетів

Укладачі: Сирота З.М., Сирота В.М., Радченко С.М., Радченко С.П., Тименко В.П., Балдинюк Д.І., Балдинюк Н.А., Волошин П.М., Куценко С.В., Король А.М., Музика О.Я., Семенчук В.В., Терещенко Л.Д.

Розглянуто та рекомендовано до друку на засіданні Вченої Ради мистецько-педагогічного факультету Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (протокол № від 29 квітня 2015 року).

Охороняється законом про авторське право

У навчально-методичному посібнику розкрито особливості художньо-творчого розвитку обдарованих дітей у мистецькій освіті. Авторами посібника обґрунтовано сутність понять «творчість», «творча особистість», «творчий розвиток», передумови формування творчого потенціалу особистості школяра, симбіоз пізнавальних і творчих інтересів батьків та обдарованих дітей у мистецтві.

Матеріали навчально-методичного посібника є теоретично та методично обґрунтованими і спрямовані на ефективну підготовку майбутніх фахівців у галузі мистецької освіти.

Навчально-методичний посібник рекомендовано для викладачів вищих навчальних закладів і вчителів художньо-естетичного циклу сучасної школи.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
1. Тименко В.П «Три дороги в тридев'яте царство»	5
2. Куценко С.В.Творча обдарованість дитини – вектор прогресу сучасного суспільства	11
3. Сирота З. М., Сирота В. М. Особливості художньо-творчого розвитку обдарованих дітей у мистецькій освіті.....	14
4. Музика О.Я. Обдарованість як загальна передумова розвитку творчої особистості	16
5. Сирота З. М. Сутність понять «творчість», «творча особистість», «творчий розвиток»	18
6. Сирота В. М. Розвиток творчих здібностей і обдарованість	27
7. Радченко С.М., Радченко С.П. Умови формування творчого потенціалу музично обдарованих дітей.....	30
8. Король А. М. Метод ігрового дизайну в позашкільній графічній діяльності обдарованих учнів.....	32
9. Семенчук В.В. Колискова пісня як фольклорний жанр в практиці родинного виховання.....	34
10. Терещук Л. Д. Творчо обдарована дитина в навчально-виховному середовищі школи-інтернату.....	38
11. Волошин П.М. Мистецько-освітній проект «Обдарована родина – обдарована дитина»	43
ДОДАТКИ	75

ВІД ТВОРЧОГО ВЧИТЕЛЯ – ДО ОБДАРОВАНОВОГО УЧНЯ

Розбудова державності в Україні зумовила нові тенденції розвитку освіти. З'явилася нагальна потреба суспільства у діяльних, обдарованих, інтелектуально, творчо і духовно розвинених громадянах. Тому, підтримка та розвиток обдарованих дітей є одним із пріоритетних завдань удосконалення сучасної системи освіти.

Дитяча обдарованість традиційно займає одне з чільних місць серед найцікавіших і найзагадко-віших явищ природи.

Дослідники не можуть зійтися в одній думці про поняття обдарованості. Воно по-різному тлумачиться і сприймається, ототожнюється з такими якостями особистості, як здібності, задатки, нахили, талант.

Відомо, що розвитку обдарованості дитини сприяє як наявність здорової генетичної основи, так і наявність умов соціального педагогічного та психологічного впливу.

Психологи розглядають обдарованість як складне психологічне явище, трактуючи його як розвиток неповторних творчих, інтелектуальних, емоційних, фізичних здібностей, їх своєрідне поєднання, від яких у певній мірі залежить подальша успішна художньо-творча діяльність особистості

У педагогіці важливою ознакою обдарованості визначають креативність – здатність особистості до творчого самовияву. Запорукою ж творчості є творча активність особистості, тому художньо-творчий розвиток обдарованих дітей відбувається саме у процесі їх активної та емоційно-забарвленої творчої діяльності.

Отже, завдання сучасного вчителя полягає в тому, щоб, спираючись на ідею загальної генетичної обдарованості дітей, не тільки створити методику роботи з яскраво обдарованими дітьми, але й забезпечити поле діяльності для їх творчого самовияву і самовираження.

Тому, навчально-методичний посібник «Художньо-творчий розвиток обдарованих дітей у мистецькій освіті» для студентів мистецько-педагогічних факультетів є актуальним, професійно та практично доцільним.

*Завідувач кафедри музикознавства
та вокально-хорових дисциплін,
заслужений працівник освіти України,
канд. пед. наук, доцент Д.І.БАЛДИНЮК*

*Тименко Володимир Петрович
доктор педагогічних наук, професор,
учений секретар відділення професійної освіти
і освіти дорослих НАПН України
завідділом діагностики обдарованості
Інституту обдарованої дитини АПН України*

ТРИ ДОРОГИ В ТРИДЕВ'ЯТЕ ЦАРСТВО...

У другій половині ХХ століття видатний вчений Роджер Сперрі отримав Нобелівську премію за відкриття функціональної асиметрії правої і лівої півкуль головного мозку. Вчений використав апаратні методи діагностики. Завдяки спеціальним шоломам у студентів фіксували електромагнітні хвилі, індуковані мозком під час різних видів діяльності: слухання музики, математичних розрахунків, читання поетичних і прозових творів, розглядання графічних зображень, занурення у світ мрій тощо.

Асиметрія півкуль

З'ясувалося, що одні види діяльності зумовлюються лівою півкулею, а інші – правою. Причому в момент активності однієї півкулі інша «відпочиває». Ліва півкуля активізується при вирішенні утилітарних, прагматичних завдань, які супроводжуються логічним мисленням, розрахунками, мовленням, графіками. Права півкуля активізується в моменти сприймання ритмів, кольорів, образів, мрій і фантазій.

Якщо конструкція не вдалася і майстер здогадався, де допустив помилку, він мимовільно торкається лоба або потилиці. Ця мова жестів вказує на місцезнаходження центру понятійного мислення – в лівій лобовій півкулі головного мозку, і центру художньо-образної уяви – у потиличній частині правої півкулі головного мозку. Але ліва півкуля понятійного мислення «керує» правою частиною тіла, а права півкуля художньо-образної уяви «керує» лівою частиною тіла.

До семи років уява (фантазія) дітей є провідною при пізнанні довкілля: права «художньо-образна» півкуля спонукає ліву симетричну частину тіла рухатися «лівою дорогою». А це співчуття, співпереживання з усім суцям, персоніфікація предметів. І дитина стає «художником».

Із 7 до 14 років у дітей формується здатність до логічного мислення. Провідною стає ліва «логічно-понятійна» півкуля, яка спонукає праву симетричну частину тіла рухатися «правою дорогою». Критичність, логіка, вибір утилітарного, корисливого підходу до навколишнього даються знаки. Підліток стає «мислителем».

Від 14 до 21 року права і ліва півкулі мозку «ведуть між собою діалог» і спонукають рухатися тіло найкоротшою дорогою – «прямою». Людина стає «майстром», долає опір зовнішнього середовища предметно-

перетворювальними діями. Беручи до уваги явища право-лівопівкульної асиметрії у функціонуванні півкуль мозку та казкового епізоду «трьох доріг», пропонуємо визначити спадкову установку дитини на особистісно значущий спосіб життєдіяльності.

Три дороги

Пригадай казковий епізод про «три дороги»:
ліворуч підеш – сам будеш голодним, а кінь твій буде ситим; праворуч підеш – сам будеш ситим, а кінь твій буде голодним; прямо підеш – і коня втратиш, і себе погубиш. Яку з трьох доріг ти обереш? Чому? Хто ти: мислитель, художник чи майстер?

Особи типу «художники-глядачі» вибирають дорогу ліворуч, «мислителі-слухачі» – дорогу праворуч, «майстри-діячі» – дорогу пряму.

У новій програмі з дошкільної освіти «Я у світі» є розділ, присвячений феномену обдарованості. У ньому сформульовано надзвичайно важливі положення: кожна психічно нормальна дитина в чомусь здібна (можливо, не в математиці, мовленні чи художній діяльності; це може стосуватися організаційних умінь, чутливості та чуйності, практичної вправності тощо); чим різноманітніше середовище, в якому перебуває дитина; тим яскравіше виявляються її здібності, активніша її поведінка; більшість дітей дошкільного віку успішна водночас у кількох або в більшості сфер життєдіяльності, і ці показники більш-менш сталі; основною вимогою до створення розвивального середовища для обдарованої дитини є збалансованість в її житті різних сфер життєдіяльності, форм і видів активності. Надмірна увага до інтересів в одній із них звужує досвід в інших, обмежує можливості дитини, призводить до втрати цілісної картини світу.

Доповнюємо ці рекомендації актуальними положеннями праць сучасних зарубіжних авторів: Т. Б'юзена («Розумні батьки – геніальна дитина»), Г. Гарднера («Структура розуму: теорія множинного інтелекту»). Вчені стверджують: у дітей дошкільного віку є всі потенційні природні задатки, які можуть розвинути в здібності. Ми виокремили з праць науковців дев'ять задатків. У дев'яти потенційних задатках ми помітили по три суміжні, які можуть домінувати у дітей – «діячів», «глядачів» і «слухачів». Ось дев'ять потенційних природних задатків дошкільників.

У дітей – «діячів» домінують такі суміжні задатки: тілесно-кінестетичні (рухові); просторові (конструктивні); творчі (натуралістичні), можуть розвинути в здібності реалістичного типу.

У дітей – «глядачів»: чуттєві (внутрішньо-особистісні); соціальні (міжособистісні); духовні (екзистенціональні, надособистісні); можуть розвинути в здібності соціально-художнього типу.

У дітей – «слухачів»: вербальні (словесні), логічні (числові), музичні,

вони можуть розвинутися в здібності власне інтелектуального типу.

Яка із «трьох доріг» веде до тридев'ятого царства: дорога старшого брата (мислителя-слухача), який пускає стрілу вище хмар, дорога середнього брата (художника-глядача), який спрямовує стрілу попід хмарами чи дорога найменшого брата (майстра-діяча), стріла якого летить понад землею до царівни-жаби?

Найважливіше – сприяти

Т. Б'юзен у розділі «Щасливий гомункулус» (книга «Розумні батьки – геніальна дитина») повідомляє, що в другій половині ХХ століття канадський учений Уайлдер Пенфілд зробив надзвичайне відкриття. За допомогою крихтих електродів він вивчав відкритий мозок людей, зумовлюючи дію на конкретні клітини або групи мозкових клітин, і звернув увагу, що дотиком електрода до певної ділянки мозку викликається реакція в різних частинах і органах тіла. За результатами експерименту вчений склав карту всієї поверхні кори головного мозку, відмітивши на ній ті ділянки, які відповідають за ту чи іншу частину тіла. Найбільша ділянка мозку активізується долонями рук, предметно-перетворювальними діями. Вдвічі менша ділянка – підшвами ніг і так само – ротом. Отже, смаки, запахи, дотики – це найважливіша структурна інформація для мозку.

«Руки - важливі, надзвичайно складні, винятково чутливі інструменти, помічники і захисники мозку. Ноги – це «другі руки». Вони надають мозку тактильну інформацію про поверхню, на якій стоять, про положення тіла, а також відповідають за збереження рівноваги. Рот – це багатофункціональна захисна система організму від мільярдів потенційних біохімічних і хімічних агресорів, а також надзвичайно точний і могутній кусаючий і жувальний механізм, найдосконаліша у світі, якщо не в усьому Всесвіті, хімічна лабораторія. Рот – це головний вхід до внутрішнього фізичного світу дитини» (Т. Б'юзен).

У світлі нових наукових відкриттів варто заново переглянути «золоте правило» дидактики Яна Амоса Коменського: «Все, що тільки можна, давати для сприймання чуттями; все, що ми бачимо, треба дати сприйняти зорові; все, що чуємо, сприйняти слухом; запахи – нюхом; те, що підлягає смакуванню – відчутти насамперед смаком; доступне дотикові – дотиком. Найкраще, коли предмет буде сприйнятий одразу кількома чуттями. Якщо іноді немає речей, то можна замість них користуватися копіями або зображеннями, виготовленими для навчання. Це з успіхом можуть зробити ботаніки, зоологи, геодезисти, географи, фізики, які з великою користю додадуть до своїх описів різні яскраві малюнки або копії речей. Так, наочне приладдя (саме зображення речей, яких не можна подати в натурі) треба було б приготувати з усіх галузей знання, щоб у школах вони були під рукою».

Варто вчитатися в рекомендації вчителів-практиків столітньої давності: «У дітей треба пробуджувати думку, зосереджувати її і давати можливість виражати її бажаними, доступними дітям способами. А це досягається лише вільними, невимушеними роботами, створеними з власної ініціативи. Такі роботи, розвиваючи духовні сили дитини, розвивають її самодіяльність, ознайомлюють її з тією великою радістю, яку переживає-людина, коли займається творчою роботою, спонукають дитину до винахідництва» (Л. Струніна, 1913 р.).

«ТРИДЕВ'ЯТЕ ЦАРСТВО»
(тест В. Тиценка)

Обведи кружальцем обране тобою бажання (число і букву). Можна обводити і одне, і два, і три бажання. Лиш би вони були «твоїми», запозиченими із власного досвіду.

«У ТРИДЕВ'ЯТОМУ ЦАРСТВІ Я ХОЧУ І МОЖУ...»

<p>1а – проводити свій час на природі, в туристичному поході. 1б – проводити час на самоті, робити медитацію, відпочивати чи роздумувати над важливими життєвими питаннями. 1в – співати, бо маю приємний і мелодійний голос.</p>	<p>2а – вирішувати екологічні питання, бо я належу до людей, які є активістами якихось природничих спілок, і я обізнаний з багатьох питань стосовно природи. 2б – відвідувати різні семінари, що стосуються особистісного росту людини, бо я прагну дізнатися про себе якомога більше. 2в – прислухатися до музики і співу і легко уловлювати фальшиві ноти у музичному чи пісенному творі.</p>	<p>3а – піклуватися про тварин, у мене багато тварин є вдома. 3б – реагувати на невдачі з особливою витримкою. 3в – слухати музику по радіо, у записах на касетах, дискетах тощо.</p>
<p>4а – працювати в саду, виконувати інші дії у природі, наприклад, доглядати птахів. 4б – домогтися до себе поваги інших, бо маю особливе хобі або інтерес. 4в – грати на музичному інструменті.</p>	<p>5а – охороняти природу, я хочу записатися (записався) на курси у центр, пов'язаний з природою. 5б – реалістично оцінювати свої сильні і слабкі сторони. 5в – підносити настрій завдяки музиці, бо без неї моє життя було б менш цікавим.</p>	<p>6а – піклуватися про рослини і тварин, бо я знаюся на відмінностях між різними видами собак, пташок, інших представників флори і фауни. 6б – проводити вихідні в маленькому будиночку десь в лісі на самоті, а не в гамірному товаристві багатьох людей. 6в – не розлучатися з піснею, бо, йдучи «прокручую» в умі якусь музику або наспівую.</p>
<p>7а – читати книги, журнали, дивитися телепередачі, фільми про природу. 7б – вважати себе вольовою і незалежною людиною.</p>	<p>8а – надавати перевагу відпочинку на природі, аніж відвідуванню якихось розважальних закладів. 8б – вірити у те, чим цікавлюся або захоплююся,</p>	<p>9а – гуляти на свіжому повітрі протягом тривалого часу, відвідувати зоопарки, аквапарк тощо. 9б – розраховувати лише на себе самого.</p>

<p>7в – зіграти уривок якоїсь мелодії на примітивному ударному інструменті або відтворити потрібний ритм голосом.</p>	<p>а тому веду особистий щоденник, щоб фіксувати свої внутрішні переживання. 8в – слухати різні стилі музики, бо знаю дуже багато музичних творів.</p>	<p>9в – виконувати пісенні або музичні твори, бо я, почувши один-два рази музичний уривок, можу точно його відтворити.</p>
<p>10а – з великим задоволенням працювати у саду. 10б – працювати на себе, замислююся над відкриттям власного бізнесу. 10в – наспівувати під час роботи, навчання, вивчення чогось нового, іти життям з пісню</p>	<p>11а – здійснювати руками конкретні практичні дії: шити, переплітати, займатися різьбою, моделювати тощо. 11б – навчатися у взаємодії з іншими, бо я відношуся до типу людей, до яких приходять за порадою колеги по роботі чи сусіди. 11в – ознайомлюватися з новітніми досягненнями науки.</p>	<p>12а - побільше рухатися, бо мені важко усидіти на одному місці. 12б – займатися груповими видами спорту, такими як бадмінтон, волейбол чи футбол, але не плаванням чи спортивною ходьбою. 12в – поглиблено опановувати математику, бо вона – мій улюблений предмет.</p>
<p>13а– брати участь в іграх на свіжому повітрі, займатися спортом. 13б – співпрацювати з іншими у складі малих груп, бо коли маю проблему, мені кортить поділитися нею з кимось, а не тримати у собі. 13в– влаштовувати маленькі експерименти типу: «Що буде, якщо...» Наприклад, що буде, якщо чорнобривці висіяти на зиму у кімнаті</p>	<p>14а– спілкуватися невербально (наприклад, мовою жестів, пантомімою і мімікою). 14б – мати не менше ніж трьох, а то й більше близьких друзів. 14в – не мати ніяких справ з неорганізованими людьми, бо мій розум вимагає системності, порядку, правильності, послідовності у всьому, і всіх.</p>	<p>15а– займатися фізичною діяльністю, бо найкращі ідеї у мене виникають під час руху. 15б– брати участь у колективних іграх, бо мені подобаються соціальні ігри типу «монополія», «блідж», але не відеоігри, а реальні. 15в– легко здійснювати підрахунки в думках, без ручки і калькулятора.</p>
<p>16а – якомога частіше прогулюватися на свіжому повітрі. 16б – насолоджуватися нагодою повчити інших людей, бо це я дуже добре умію робити. 16в – розв'язувати головоломки, які вимагають з'ясування причин, логічного мислення.</p>	<p>17а – займатися експериментальними дослідженнями, бо я найкраще пізнаю предмет завдяки безпосередньому дотику до нього. 17б – бути завжди «командним гравцем», бо я сам вважаю себе або інші вважають мене лідером. 17в – мислити чіткими, абстрактними, безсловесними поняттями.</p>	<p>18а– зустрічатися з екстремальними ситуаціями в ході прогулянок, поїздок, експериментів. 18б – комфортно почувати себе серед натовпу людей. 18в – вірити у те, що все у світі має раціональне, наукове пояснення.</p>
<p>19а – робити щось практично самому, аніж читати про таку роботу чи пасивно дивитися на чийсь практичні дії. 19б – проводити вечір у веселому товаристві, ніж сидіти вдома самому. 19в – завжди почуватися впевненим, коли все на своєму місці, все перебуває у звичному порядку.</p>	<p>20а – вести активний стиль життя, вдаватися до танців, бо відзначаюся скоординованими рухами. 20б – бути задіяним у соціальній діяльності, пов'язаній із доброчинством, церквою, спілками тощо. 20в – відшукувати недоліки у тому, що інші говорять чи роблять вдома або на роботі.</p>	<p>21а – помічати кольори, бо я маю до них підвищену чутливість. 21б – обговорювати різні життєві питання, зокрема, про сенс життя. 21в – робити нотатки, бо я легко «прокручую» слова в умі, перед тим, як їх говорити або писати</p>
<p>22а – фіксувати кінокамерою або фотоапаратом усе, що мене оточує. 22б – бути фаталістом, бо</p>	<p>23а – заплющувати очі і викликати яскраві уявні образи про будь-які події. 23б – виконувати свою</p>	<p>24а – залюбки складати різноманітні пазли. 24б – споглядати твори мистецтва, розуміти їх</p>

релігія залишається дуже важливою для мене. 22в – слухати частіше радіо, аудіокасети, аніж дивитися телевізор і відеокасети. Бо я краще сприймаю і розумію інформацію слухом, а не зором.	роль у житті, займати своє місце під сонцем. 23в – читати книги, бо вони мають велике значення для мене	взаємозв'язок, розуміти висловлювання: «все є в усьому», «пізнай себе і ти пізнаєш світ». 24в – розважатися самому чи з гуртом друзів анекдотами, каламбурами, скоромовками, віршиками.
25а – уночі бачити яскраві, чіткі сни. 25б – робити вправи на релаксацію та медитацію. 25в – вести щоденник, записувати туди власні твори, якими я сам пишаюся і які схвалюють інші	26а – подорожувати, бо я, як правило, завжди відшукую шлях у незнайомій місцевості. 26б – відвідувати місця, де я можу відпочити, відволіктися від реальності буття. 26в – розгадувати кросворди, бо я отримую задоволення від ігор типу «анаграми», «плутанина слів», «пасворди» тощо.	27а – частіше малювати чи підсвідомо робити мазки або відбитки кольорових плям на площині. 27б – читати стародавніх та сучасних філософів, бачити перспективу розвитку завдяки вивченню історії та стародавньої культури. 27в – писати із задоволенням, пояснювати на прохання інших людей значення слів, які я вживаю.
28а – користуватися знаннями з геометрії, бо у школі геометрія давалася мені легше аніж алгебра. 28б – оволодівати знаннями міфології, розуміючи їх цінність для культури. 28в – вивчати залюбки іноземні мови: англійську, німецьку, французьку, бо я легко ними оволодіваю.	29а – згадувати зображення предметів або легко уявляти предмети з висоти пташиного польоту. 29б – дізнатися, чи є розумні створіння у Всесвіті. 29в – вивчати рідну мову, гуманітарні науки, історію, бо вони даються мені легше аніж математика чи природничі дисципліни.	30а – надавати перевагу читанню мало ілюстрованого матеріалу. 30б – молитися, відвідувати храми. 30в – користуватися цитатами, бо в моєму мовленні часто зустрічаються висловлювання, які десь прочитані або почуті.

РЕЗУЛЬТАТИ ДІАГНОСТИКИ

Царство 1 (1а –10а) <i>натуралістичний інтелект</i>		Царство 2 (11а – 20а) <i>тілесно-кінестетичний інтелект</i>		Царство 3 (21а –30а) <i>просторовий інтелект</i>	
Царство 4(20б –30б) <i>надособистісний інтелект</i>		Царство 5 (11б –20б) <i>міжособистісний інтелект</i>		Царство 6 (1б – 10б) <i>внутрішньо- особистісний інтелект</i>	
Царство 7 (1в –10в) <i>музичний інтелект</i>		Царство 8 (21в –30в) <i>лінгвістичний інтелект</i>		Царство 9 (11 в -20в) <i>логіко-математичний інтелект</i>	

Обробка результатів діагностики.

Познач унизу ячеек **кружечками** царства – інтелекти з найбільшою кількістю бажань.
Познач унизу ячеек **квадратами** царства – інтелекти з найменшою кількістю бажань.
Результати діагностики: а) профіль практичної обдарованості «майстра-діяча»;
б) профіль естетичної обдарованості «художника-глядача»;
в) профіль академічної обдарованості «мислителя-слухача»

Сутність поняття «обдарованість» – це інтегративна якість, яка пробуджується і визріває в особи завдяки синтезу її суміжних здібностей.

*Куценко Сергій Володимирович
аспірант, старший викладач
кафедри хореографії та художньої культури
Уманського державного педагогічного
університету імені Павла Тичини*

ТВОРЧА ОБДАРОВАНИСТЬ ДИТИНИ – ВЕКТОР ПРОГРЕСУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Одним із найважливіших резервів у процесі стрімкого розвитку сучасного суспільства виступає обдарованість підростаючого покоління, яка є рушієм прогресу у всіх сферах людської діяльності.

Обдаровані діти – це національний скарб країни, вони відіграють виключну роль у підвищенні благополуччя суспільства. Саме таким дітям доведеться вирішувати проблеми ХХІ століття [6].

Дитяча обдарованість є однією з актуальних проблем сучасної науки. Аналіз наукових публікацій Дж. Гілфорда, Р. Кеттела, Н. Лейтеса, О. Матюшкіна, В. Моляко, Дж. Рензулі, Б. Тейлора, Дж. Фрімена, В. Шадрікова та ін., присвячених проблемі обдарованості людини, складають ясну картину для вивчення її сутності та видів, вікових характеристик.

Психолого-педагогічні дослідження І. Аверіна, А. Асмолова, Ю. Гільбух, В. Крутецького, О. Кульчицької, С. Радченко, К. Рубашної, С. Сисоєвої, Б. Теплової, А. Тимченко, О. Царькової, І. Червінської, В. Чудновського та ін., торкаються сучасних проблем обдарованої особистості, зокрема виявлення і розвиток обдарованості у дитячому віці.

В сучасних педагогічних дослідженнях обдарованість розглядається як сукупність психічних властивостей, що зумовлюють особливо успішне виконання тієї чи іншої діяльності. Вона складається й розвивається під впливом відповідної діяльності, в процесі виховання та навчання [1, с. 344]; як індивідуальна своєрідність задатків людини, завдяки яким вона може досягти значних успіхів у певній галузі діяльності [5, с. 235].

Провідний психолог О. Кульчицька розглядає дитячу обдарованість як більш високий рівень досягнень дитини в якій-небудь діяльності в порівнянні з іншими людьми [4, с. 39].

На разі, вітчизняними та зарубіжними науковцями, розроблено велику кількість концепцій розвитку обдарованості в дитячому віці, описано механізми і рушійні сили цього процесу (А. Адлер, Л. Божович, П. Гальперін,

В. Давидов, Д. Ельконін, Л. Занков, В. Мухіна, Л. Новікова, Ж. Піаже, К. Роджерс, Е. Фром, Г. Юнг та ін.).

Численні дослідно-експериментальні психолого-педагогічні дослідження дитячої обдарованості показали, що в цілому обдаровані діти мають переваги майже за всіма параметрами розвитку: краще навчаються і засвоюють матеріал; відрізняються великим словниковим запасом; більш цілеспрямовані, допитливі, винахідливі, наполегливі, схильні до творчості.

Серед сучасних концепцій обдарованості найбільш визнаною є модель, яка складається з трьох компонентів: мотивація особистості до певного виду діяльності; креативність особистості; розвиток спеціальних здібностей.

Обдарованість буває різна за своєю суттю та змістом, визначається два її основних типи: загальна і спеціальна.

Науковці розглядають загальну обдарованість як єдність загальних якостей, здібностей, що обумовлюють діапазон інтелектуальних можливостей людини. Рівень і своєрідність її діяльності, що реалізується в одному з типів спеціальної обдарованості, матеріалізується і проявляється у практичній діяльності у формі того чи іншого таланту.

Загальновідомим є твердження, що кожна дитина обдарована і провідне завдання педагогів полягає у розкритті її творчого потенціалу. Тому, складовою спеціальної обдарованості є творча обдарованість, що проявляється і розвивається у процесі творчої діяльності (музичної, хореографічної, образотворчої та ін.).

Як зазначає Є. Ільїн, діяльність дуже різноманітна і виступає умовою прояву здібностей та обдарованості, а також умовою їх розвитку. Діяльність є найбільш адекватним способом виявлення людиною її здібностей та обдарованості [2, с. 251].

Саме тому, з метою розвитку дитячої творчої обдарованості, необхідно надавати дитині можливість бути суб'єктом власної діяльності, таким чином розвиваючи її індивідуальний пізнавально-творчий досвід.

З метою розвитку дитячої обдарованості можуть бути виділені наступні форми роботи:

- індивідуальне навчання за спеціальними програмами, спрямованими на творчий розвиток в певній галузі;
- робота над дослідними і творчими проектами в режимі наставництва;
- творчі лабораторії;
- творчі конкурси, фестивалі, олімпіади;
- дитячі науково-практичні конференції та семінари.

Варто відзначити, що працівники мистецько-педагогічного факультету Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

приймають активну участь формуванні та сприяють розвитку саме творчої обдарованості дітей через їх залучення до участі в таких творчих проєктах як «Згадаймо вальсу звук чарівний», «Обдарована родина – обдарована дитина» (кафедра музикознавства та вокально-хорових дисциплін та кафедра інструментального виконавства), дитячий хореографічний фестиваль «Квітнева феєрія» (кафедра хореографії та художньої культури), конкурси образотворчого мистецтва, зокрема «Шевченко в моєму серці» (кафедра образотворчого мистецтва) та ін.

Окремою ланкою роботи мистецько-педагогічного факультету з розвитку дитячої обдарованості є плідна творча співпраця з школами м. Умань та району, а також Шевченківською гімназією гуманітарно-естетичного спрямування для обдарованих дітей, що на звенигородщині.

Батькам і педагогам, що побачили в дитині ознаки обдарованості, важливо постаратися створити або знайти належне середовище для її розвитку, будь то заняття в школі, гуртках, студіях або з досвідченим педагогом.

Зрозуміло, необов'язково, що ця дитина стане у майбутньому художником, музикантом чи танцівником (зазвичай педагоги дитячих студій та шкіл не ставлять перед собою такого завдання). Важливо, що у дитини з'явиться індивідуальний досвід, який дасть їй можливість глибше розуміти творчість і відчувати себе причетним до мистецтва.

Не менш важливим є досвід спілкування з людьми, так само як і мистецтвом. Дитина усвідомить те, що до її творчості поставилися серйозно.

Таким чином, залучення підростаючого покоління до творчих форм діяльності, сприяє своєчасному виявленню та успішному розвитку творчої обдарованості, стає важливим етапом розвитку особистості та самосвідомості дитини, її розвитку як обдарованої людини, яка любить і розуміє мистецтво. Адже робота з обдарованими дітьми – один з пріоритетних напрямків розвитку сучасного суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Гончаренко С.І. Український педагогічний словник / С.І. Гончаренко. – Київ : Либідь, 1997. – 376 с.
2. Ильин Е. П. Психология творчества, креативности, одаренности / Е.П. Ильин. ☐ СПб. : Питер, 2009. ☐ 434 с.
3. Здібності, творчість, обдарованість: теорія, методика, результати досліджень / За ред. В.О. Моляко, О.Л. Музики. ☐ Житомир: Вид-во Рута, 2006. ☐ 320 с.
4. Кульчицька О. І. Методика діагностики інтелектуальної обдарованості / О.І. Кульчицька // Обдарована дитина. – 2007. – № 1. – С. 39-41.
5. Педагогічний словник / За редакцією дійсного члена АПН України М.Д. Ярмаченка. – К. : Педагогічна думка, 2001. – 516 с.
6. Тимченко А.А. Проблема дитячої обдарованості в сучасній педагогіці: технологічний підхід [Електронний ресурс] / Тимченко А.А. – Режим доступу: http://mdu.edu.ua/spaw2/uploads/files/22_7.pdf (дата звернення: 13.12.2014 р.). ☐ Назва з екрану.

*Сирота Зоя Миколаївна
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри
музикознавства та вокально-
хорових дисциплін
Сирота Всеволод Маркович
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри
образотворчого мистецтва
Уманського державного
педагогічного університету
імені Павла Тичини*

«ОСОБЛИВОСТІ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ У МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТІ»

Спрямування педагогічного процесу на творчий розвиток особистості – одна з актуальних проблем у сучасній педагогіці.

Відомо, що мистецтво є потужним каталізатором інтелектуально-творчих здібностей. Тому, саме мистецька діяльність найефективніше впливає на розвиток креативних якостей особистості, оскільки є творчим процесом, що вимагає від учня народження власних особистісно-значущих думок, творчого самовираження.

На сучасному етапі викладання мистецьких дисциплін традиційні принципи навчання повинні доповнюватися принципами креативно-розвиваючого навчання. Ці принципи можуть допомогти художній дидактиці на методологічному рівні зробити свій внесок у розвиток творчого мислення особистості школяра. Цілісність, образність, асоціативність, імпровізаційність, художність є тим підґрунтям, яке може стати базою для дотримання та реалізації згаданих принципів художньої дидактики.

В.О.Сухомлинський вважав, що справжній учитель-майстер не може жити без творчості, тільки творчий вчитель може розвинути творчі можливості, творчі здібності у дітей. Покликання вчителя він вбачав і в тому, що дитина повинна усвідомлювати потяг до чогось нового, закликаючи учителів пам'ятати головне правило педагогічної діяльності: «Обдаровані і талановиті всі без винятку діти» [3, 175].

Кожна людина від природи наділена певними здібностями. Використовуючи поняття «здібність» більшість дослідників визначають її як сукупність властивостей і якостей особистості, які забезпечують її успіх у різних видах діяльності. Ті властивості і якості, які забезпечують успіх у певному виді діяльності, відносяться до спеціальних здібностей ті ж, що в сукупності забезпечують успіх у різноманітних видах діяльності, психологи називають загальними здібностями .

У філософському словнику обдарованість визначається як інтегральний

прояв здібностей особистості з метою її конкретної діяльності [4, 91]. Отже, обдарованість є сплавом природженого і набутого індивідом.

Людина – істота соціальна, її психіка як цілісне утворення опосередкована трудовою діяльністю, вихованням, спілкуванням з іншими. Усі ці соціальні фактори мають вирішальний вплив на формування і яскраві вияви обдарованості особистості.

Оскільки обдарованість виявляється у конкретних психічних процесах, розрізняють моторну, сенсорну, перцептивну та інтелектуальну обдарованість.

Визначення дефініції обдарованість у загальній психології трактують як високий рівень задатків, схильностей. Тому обдарованість є результатом і свідченням високого рівня інтелектуального розвитку індивіда [1, 91]. Вищими рівнями обдарованості є талант і геніальність.

Розрізняють обдарованість технічну, наукову, музичну, поетичну, художню, артистичну та ін. Більшість теоретиків і практиків мистецької освіти схиляється до думки, що творча здібність специфічна в порівнянні з іншими загальними здібностями, тому що вона найбільш складна і варіативна та складається з таких якостей, які з однаковим успіхом проявляються у всіх без винятку видах творчої діяльності.

Зв'язки творчості з психологічними якостями особистості встановив Я.О.Пономарьов. Проаналізувавши структуру психологічного механізму творчої діяльності, він визначає творчість як «механізм розвитку», як «взаємодію, що веде до розвитку» та довів, що в процесі творчої діяльності не тільки реалізуються творчі можливості індивідуальності, а й здійснюється їх розвиток [2, 10].

Творчі здібності й обдарованість не зв'язані прямо з рівнем загальних і спеціальних здібностей. Їхній внесок реалізується лише через мотиваційну структуру особистості, її ціннісні орієнтації.

У мистецькій освіті обдарованість – це значне випередження спеціальних здібностей (музичних, художніх, хореографічних та ін.) у порівнянні з віковими нормами.

Особливості художньо-творчого розвитку обдарованих дітей мають суто особистісну природу. Виступаючи найвищим якісним рівнем самовтілення людини, вона є неповторним способом індивідуального розвитку.

Важливим фактором для становлення особистості творчо обдарованої дитини є підвищена увага батьків. Особливість сім'ї кожної обдарованої дитини це, перш за все, незвично висока увага до її творчого розвитку. У багатьох випадках така увага приводить до симбіозу, тобто тісному переплетенню пізнавальних і творчих інтересів батьків і дітей у мистецтві.

Обдарована дитина допитлива, самостійна, має добру пам'ять, легко пристосовується до нових ситуацій, впевнена в собі, має незалежне мислення, здатна висувати оригінальні ідеї, ініціативна, їй притаманна яскрава фантазія, інтуїція, вигадка, висока самоорганізація, працездатність, вона вирізняється серед однолітків різноманітністю інтересів.

Для обдарованої дитини характерна підвищена та стійка потреба в самоактуалізації, вияві і самоствердженні себе особливо у художньо-творчій діяльності.

Обдарованість – якісно своєрідне сполучення творчих задатків і здібностей, які за сприятливих умов дозволяють потенційно досягти значних успіхів у мистецькій освіті.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Психологічний словник / За ред. В.І. Войтко – К.: Вища школа. 1982. – 389 с.
2. Пономарев Я. А. Психология творчества. – М.: Наука, 1980. – 303 с.
3. Сухомлинський В.О. Народження громадянина // Вибрані твори у 5-ти т. -Т.3. – К.: Рад. школа, 1977. – С.551.
4. Філософський словник /За ред. В.І. Шинкарука. – 2. вид. доп. – К.: Голов. ред. УРЕ, 1986. — 800 с.

*Музика Ольга Яношівна,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри образотворчого мистецтва
Уманського державного педагогічного університету
імені Павла Тичини*

ОБДАРОВАНІСТЬ ЯК ЗАГАЛЬНА ПЕРЕДУМОВА РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Однією з провідних проблем сучасної мистецько-педагогічної освіти є розвиток обдарованої дитини. Під обдарованістю дитини розуміється, більш висока, ніж у його однолітків, сприйнятливість до навчання та творчої діяльності. Поняття «обдарованість» походить від слова «дар» і означає особливо сприятливі внутрішні передумови розвитку людини.

На сьогодні психологи і педагоги визнають, що рівень, якісна своєрідність і характер розвитку обдарованості – це завжди результат складної взаємодії спадковості (природних задатків) і соціального середовища, опосередкованого діяльністю людини (ігрової, навчальної, трудової), які відбуваються при участі саморозвитку особистості.

Обдарованість визначається як «...індивідуальна потенційна своєрідність задатків людини, завдяки яким вона може досягти значних

успіхів у певній галузі діяльності» [6, с. 236]; «...високий рівень розвитку загальних здібностей, який визначає порівняно широкий діапазон діяльностей, в яких людина може досягнути великих успіхів. Обдарованість є основою розвитку спеціальних здібностей, але сама являє собою незалежний від них фактор» [9, с. 396].

У сучасній психології інтелектуальні та креативні здібності особистості часто розглядаються єдиним комплексом, які разом виступають підструктурою системи обдарованості [3; 4].

За Р. Стернбергом, творчі прояви визначаються такими факторами: 1) інтелектом як здібністю; 2) знаннями; 3) стилем мислення; 4) індивідуальними рисами; 5) мотивацією; 6) зовнішнім оточенням [10].

Одним із основних критеріїв класифікації видів обдарованості О. Грабовський, Н. Лейтес, О. Матюшкін та інші дослідники визначають діяльність і сфери психіки, які її забезпечують. На думку О. Грабовського, «Діяльність, її психологічна структура ... слугує матрицею, яка формує склад здібностей, що необхідні для її успішної реалізації» [5, с. 15].

У якості основних видів діяльності дослідники (О. Грабовський, О. Матюшкін) виокремлюють: практичну діяльність; теоретичну (пізнавальну); художньо-естетичну; комунікативну; духовно-ціннісну. Сфери психіки представлені емоційною, інтелектуальною і мотиваційно-вольовою [5, с. 15].

Творчі здібності у системі обдарованості Д. Богоявленська визначає як «здатність до здійснення ситуативно нестимульованої діяльності, тобто до пізнавальної самодіяльності» [2, с. 67]. Це підкреслює значення самомотивації у розвитку творчих здібностей особистості.

У дослідженнях О. Матюшкіна обдарованість розглядається як загальна передумова розвитку та становлення творчої особистості; запропонована диференціація структури обдарованості (інтелектуальні, творчі, мотиваційні фактори), яка містить такі компоненти: домінуюча роль пізнавальної мотивації; творча, дослідницька активність; можливість прогнозування та передчуття (інтуїція); можливість продукування оригінальних рішень; здібність до створення ідеальних еталонів, які забезпечують високі естетичні, моральні, інтелектуальні оцінки [7].

Особистісна обдарованість, на думку І. Бежа, характеризується високими позитивними емоційними задатками, багатою емоційною організацією, і визначається як «загальний запас нервово-психічної енергії людини», «рівень психічної активності» [1, с. 78-79].

Визначаючи окремі типи творчої діяльності за професійним спрямуванням, В. Моляко пов'язує обдарованість із творчим потенціалом людини, а головними ознаками творчого пошуку вважає реконструктивну і

комбінаторну творчість, творчість із використанням аналогій [8, с. 51].

Потенціал особистості складає внутрішню структуру, куди входять загальні й спеціальні здібності та визначається через готовність до здійснення різних видів діяльності, через можливість досягнення високого рівня особистісного духовного розвитку.

Отже, у результаті аналізу наукової літератури можна зробити висновок, що обдарованість є основою розвитку творчих здібностей, потенціалу особистості, який відбувається у процесі активної творчої діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бех І. Д. Виховання особистості : сходження до духовності : наук. видання / І. Д. Бех. – К. : Либідь, 2006. – 272 с.
2. Богоявленская Д. Б. Интеллектуальная активность как проблема творчества / Д. Б. Богоявленская. – Ростов н/Д. : Изд-во РГУ, 1983. – 173 с.
3. Богоявленская Д. Б. Одарённость : предмет и метод / Д. Б. Богоявленская. – М. : Магистр-S. – 1994. – 164 с.
4. Гнатко М. М. Структура обдарованості та принципи роботи з обдарованими дітьми / М. М. Гнатко // Обдарована дитина. – 1998. – № 4. – С. 2–6.
5. Грабовский А. И. К вопросу о классификации видов детской одаренности / А. И. Грабовский // Педагогика. – 2003. – № 8. – С. 13–18.
6. Краткий психологический словарь / под ред. А. В. Петровского, М. Г. Ярошевского. – Р.-н-Д. : Феникс, 1998. – 512 с.
7. Матюшкин А. М. Проблемные ситуации в мышлении и обучении / А. М. Матюшкин. – М. : Педагогика, 1972. – 208 с.
8. Моляко В. А. Психологические проблемы творческой одаренности / В. А. Моляко. – К. : Знание, 1995. – 52 с.
9. Педагогика : большая современная энциклопедия / [сост. Е. С. Рапацевич]. – Минск : Современное слово, 2005. – 720 с.
10. Sternberg, R. J. A three-facet model of creativity / R. J. Sternberg, T. Tardif (eds.) // The nature of creativity. – Cambridge : Cambr. Press, 1988. – P. 125–147.

*Сирота Зоя Миколаївна
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри музикознавства
та вокально-хорових дисциплін
Уманського державного педагогічного університету
імені Павла Тичини*

СУТНІСТЬ ПОНЯТЬ «ТВОРЧІСТЬ», «ТВОРЧА ОСОБИСТІСТЬ», «ТВОРЧИЙ РОЗВИТОК»

Творчість є родовою властивістю людини і людства в цілому, однак у різні історичні епохи ця властивість реалізуються різною мірою. Дослідженням сутності творчості, умов її розвитку та інших аспектів займалися і займаються різні науки, в тому числі філософія, психологія та педагогіка [25].

Творчість була предметом дослідження з давніх часів, зокрема,

Брокгауз і Ефрон визначали творчість як діяльність щодо створення якісно нового, яке вирізняється неповторністю, оригінальністю та суспільно-історичною унікальністю. При цьому підкреслюється, що творчість специфічна для людини, тобто завжди передбачає творця – суб'єкта творчої діяльності [21].

Платон, наприклад, відносив до творчості все, створене людиною: «... Усе, що викликає перехід з небуття у буття-творчість...» [3]. Такий підхід до творчості був характерний і для античної педагогіки в її кращих зразках.

Якщо в античній філософії і педагогіці творчість розуміється як відкриття нового, а новизна присутня в усьому, створеному людиною, то «новизна» в інтерпретації І. Канта є чимось рідкісним і вражаючим у таємниці. «Новизна стає тут джерелом і засобом пожвавлення уваги. Творчість усе більше суб'єктивується і з універсальної перетворюється у часткову здібність людини» [7].

Б.Спіноза пов'язує творчість безпосередньо з діяльністю людини і переконаний, що вона є сутнісною характеристикою буття [22].

Як перехід від старої дійсності до нової під дією продуктивної активності творчого «Я» творчість визначає І.Г.Фіхте. Визначенням і осмисленням сутності творчості займалися також такі філософи Ф.Г.Шеллінг, Г.В.Ф.Гегель, Л.Фейербах та інші.

Еволюційний процес становлення живої природи, що визначається деякими дослідниками механізмом природної творчості, став передумовою виникнення та історичного розвитку суспільства і людини. Таке широке розуміння творчості було властиве, наприклад, відомому досліднику природи К.А.Тимирязеву, який стверджував, що природою творчості є творчість самої природи [2].

У такому загальному філософському контексті творчість людини є продовженням, але на якісно новому рівні, творчості природи, тобто її складовою частиною. При цьому суспільство (і кожний її член) виступає як суб'єкт творчої діяльності. Завдяки своїй продуктивній праці й творчій думці людина здійснює подальшу перебудову природи, формує нове предметне середовище, в умовах якого розвивається людська цивілізація і сама природа. В геологічному і космологічному масштабах здійснюється, на думку відомих французьких учених Е.Ле Руа і Тейяра де Шардена, а також геніального вітчизняного вченого В.І. Вернадського, процес переходу від біосфери до ноосфери (з грецької «ноос» – розум і «сфера» – оболонка Землі). Саме про це свідчать глобальні перетворення, характерні для науково-технічного прогресу людства, який поступово призводить до створення все більш інтегрованих інформаційної, енергетичної, політичної, економічної, науково-технічної систем планетарного масштабу [2].

У психологічному словнику творчість визначається, як діяльність, результатом якої є створення нових матеріальних або духовних цінностей [18].

У педагогічному словнику творчість визначається як свідома, активна діяльність людини, спрямована на пізнання та перетворення дійсності, створення нових, оригінальних, ніколи раніше не існуючих предметів, витворів тощо з метою вдосконалення матеріального та духовного життя суспільства [16].

С.Л.Рубінштейн підкреслює той факт, що творчість входить не тільки в історію розвитку самого творця, але й в історію розвитку науки, мистецтва тощо [19].

Визначення творчості, як процесу створення, відкриття нового, що раніше для даного конкретного суб'єкту було невідомим, дає В.О.Моляко [13]. У цьому визначенні творчості підкреслюється можливість суб'єктивної новизни, її результату.

Тенденції історичного розвитку дослідження творчості розкриває у своїх роботах Я.О.Пономарьов [17]. Спираючись на роботи С.О. Грузенберга він розглядає різні спроби створення теорії творчості: філософські, психологічні, інтуїтивні. Аналізуючи різні визначення творчості (Л.Батюшков, Н.Бехтерев, П.Енгельмейер, А.Матейко, В.Савич та ін.) Я. Пономарьов робить висновок, що незважаючи на різноманітність уявлень про творчість, усі дослідники вважають, що ця проблема є комплексною.

Так, узагальнюючі різні класифікації фаз процесу творчості, Я.О. Пономарьов [17] запропонував таку їх послідовність:

Перша фаза (свідома робота) – підготовка (особливий діяльний стан як передумова інтуїтивного осягнення нової ідеї).

Друга фаза (несвідома робота) – дозрівання (несвідома робота над проблемою, інкубація спрямовуючої ідеї).

Третя фаза (перехід несвідомого у свідомість) – натхнення (внаслідок несвідомої роботи в область свідомості надходить ідея щодо рішення, спочатку гіпотетично, як принцип, задум).

Четверта фаза (свідома робота) – розвиток ідеї, її кінцеве оформлення та перевірка.

Виділення фаз творчого процесу в концепції творчості Я.О. Пономарьова вважається найбільш розробленою сучасною психологічною теорією.

До перцептивних творчих особливостей дослідник відносив неабияке напруження уваги, значну вразливість, сприйнятливність. Інтелектуальні особливості включають інтуїцію, фантазію, вигадку, дар передбачення, знання. Серед характерологічних особливостей слід звернути увагу на

відхилення від шаблону, оригінальність, ініціативність, упертість, високу самоорганізацію, колосальну працездатність. Особливості мотивації вбачаються Я.О. Пономарьовим в тому, що творча особистість знаходить задоволення не стільки в досягненні мети творчості, скільки у самому його процесі, у непереборному прагненні до творчої діяльності [17].

Сьогодні у науковій літературі творчість визначається як діяльність, кінцевим результатом якої є створення якісно іншого, що вирізняється неповторністю, оригінальністю та суспільно-історичною унікальністю (при цьому зазначається, що творчість специфічна для людини, тобто завжди передбачає творця суб'єкта творчої діяльності) [25].

Л.С.Виготський писав, що творчість – це діяльність людини по створенню нового, чи то речі зовнішнього світу, чи мисле висновки або почуття, що зосереджуються у самій людині [5].

Особливості мотивації діяльності полягають у тому, що творча особистість знаходить задоволення не стільки у досягненні мети творчості, скільки у самому процесі. Найспецифічнішою рисою творця вбачається несамовитий потяг до творчої діяльності.

Багатьма вченими творча діяльність розглядається ще як умова реалізації творчих можливостей особистості. Вивчаючи взаємозв'язок діяльності людини і її соціальної сутності С.С.Батенін, Б.Г.Ананьєв, М.С.Каган, В.Ф. Овчинніков визначають діяльність людини як абсолютний стан або засіб існування її соціальної сутності.

В.С. Швирьов справедливо вважає, що діяльність потрібно розуміти не тільки як зміну зовнішньої діяльності, але як перетворення внутрішнього світу людини, розкриття і реалізацію її прихованих потенцій в процесі розвитку її відносин із зовнішнім світом, який розуміється не обов'язково тільки як сукупність речей. Таке перетворення власного світу включає спілкування, «розуміння», «діалог» із зовнішнім світом тощо. Розширюючи таким чином поняття діяльності В.С. Швирьов визначає творчість, як розвиток специфічно людських засобів і форм відношення до світу, і включає її в зміст теоретичного поняття діяльності [24].

Однак, з погляду Г.С.Батищева [2] це є неправомірним, бо у такому випадку діяльність не залежить від обмеженості її предметного поля. Розкриваючи проблему порога розпредмечування, він вважає, що для культурної епохи, для суспільства, соціальної групи і для індивіду завжди існує історично визначений поріг розпредмечування. По той бік якого лежать, такі змісти які можуть бути доступними лише при радикально іншому рівні діяльності.

На думку С.О.Сисоєвої, усі види людської діяльності не подолають цього порогу, це вдасться тільки творчості, тому творчість відрізняється від

діяльності тим що вона може саме те, що діяльність принципово не може, бо вона є прогресивне зрушення самих порогів розпредмечування, які обмежують діяльність і замикають її в її діяльність, у процесі якої створюються не тільки матеріальні і духовні цінності, але і здійснюється саморозвиток, самореалізація і самого об'єкту творчості [20].

Проаналізувавши цілий ряд філософської та психолого-педагогічної літератури, ми дійшли такого висновку: творчість – це діяльність, яка породжує щось нове, раніше не відоме на основі осмислення вже нагромадженого досвіду та формування нових комбінацій знань, умінь, продуктів [25].

Найголовнішою проблемою при вивченні творчості є проблема носія творчого початку, особистості, яка творить. Визначенню поняття творчої особистості у філософській, педагогічній та психологічній літературі приділяється багато уваги (Б.Г. Ананьєв, В.І. Андрєєв, Ю.К. Бабанський, С.М. Бондаренко, Р.М. Грановська, В.А. Кан-Калик, Я.О. Пономарьов, Н.Ф. Тализіна, В.А. Цапок та інші).

Творчу особистість визначають як особистість, межі творчості якої охоплюють дії від нестандартного розв'язку простого завдання до нової реалізації унікальних потенцій індивіда в певній галузі, як людину, яка володіє певним переліком якостей, а саме рішучістю, умінням не зупинятися на досягнутому, сміливістю мислення, умінням бачити далі того, що бачать його сучасники і що бачили його попередники. Вона повинна володіти мужністю для того, щоб піти проти течії і зруйнувати те, чому вірять сьогодні більшість [19].

Психологічний словник визначає, що творча особистість виникає лише внаслідок наявності у неї «...здібностей, мотивів, знань і вмінь, завдяки яким створюється продукт, який відрізняється новизною, оригінальністю, унікальністю» [18].

Серед характерологічних особливостей творчої особистості виділяють: відхилення від шаблону оригінальність, ініціативність, наполегливість, високу самоорганізацію, працездатність.

Більшість авторів погоджується з тим, що творча особистість – це індивід, який володіє високим рівнем знань, потягом до нового, оригінального, який уміє відкинути звичайне, шаблонне.

Головним показником творчої особистості, її найголовнішою ознакою дослідники вважають наявність творчих здібностей, які розглядаються як індивідуально-психологічні здібності людини, що відповідають вимогам творчої діяльності і є умовою її успішного виконання [25].

Деякі дослідники не дають прямого визначення творчої особистості, а розглядають певні специфічні її риси (інтелектуальні, характерологічні,

особливості мотиваційної сфери тощо) і визначають творчу особистість як таку, якій ці риси в тій чи іншій мірі притаманні.

Крім того, ряд дослідників (Л.Б. Єрмолаєва-Томіна, В.Н. Козленко, Н.Ю. Посталюк та інші) поняття творчої особистості розглядають через поняття творчого стилю діяльності або творчої активності.

У роботах В.І. Андрєєва, на наш погляд, дається інтерактивний підхід до визначення творчої особистості у плані можливостей практичної педагогічної оцінки та самооцінки рівня її сформованості. Учений подає також одну з найкращих і найбільш універсальних класифікацій творчих особистостей.

Теоретик-логік характеризується здатністю до широкого узагальнення, класифікації та систематизації інформації. Люди цього типу чітко планують свою роботу, для них характерна висока обізнаність та інтуїція.

Теоретик-інтуїтивіст – це тип творчої особистості, для якої характерна здатність генерувати нові, оригінальні ідеї, фантазії, творча уява. Творці цього типу – це великі винахідники, автори нових концепцій, шкіл і напрямів.

Практик – це тип творчої особистості, який завжди прагне до експериментальної перевірки своїх нових гіпотез.

Організатор володіє високим рівнем здібностей щодо організації колективу для розробки і виконання нових завдань. Під керівництвом таких людей створюються наукові школи і творчі групи.

Ініціатор – це тип творчої особистості, для якої характерні ініціатива і натхнення, особливо на початкових етапах розв'язання нових творчих завдань [1].

Швидкість досягнення певного рівня творчих результатів не є рівномірною і цілком залежить від індивідуальних психофізіологічних особливостей конкретної особистості, умов творчої діяльності, соціального оточення.

Таким чином, сутність поняття «творча особистість» характеризується великим розмаїттям.

Аналіз філософської та психолого-педагогічної літератури, її осмислення дозволяють нам запропонувати наступний підхід до визначення творчої особистості. Творча особистість – це креативна особистість, що має внутрішні передумови творчої активності, яка внаслідок впливу зовнішніх факторів набула необхідних для актуалізації творчого потенціалу людини додаткових мотивів, особистісних утворень, здібностей, що сприяють дослідженню творчих результатів в одному чи кількох видах творчої діяльності [25].

Зв'язки творчості з психологічними якостями особистості встановив Я.О.Пономарьов, проаналізувавши структуру психологічного механізму

творчості та визначивши творчість як «механізм розвитку», як «взаємодію, що веде до розвитку» і довівши, що в процесі творчості не тільки реалізуються творчі можливості індивідуальності, а й здійснюється їх розвиток [17].

Отже, «творчість – складне і водночас комплексне явище, зумовлене всім розмаїттям соціально-психологічних і психолого-фізіологічних передумов», «вона є умовою становлення, самопізнання і розвитку особистості» [9].

Розвиток є безперервним процесом який не припиняється до моменту припинення самого життя. Він є дуже складним інволюційним (згортання) та еволюційним (розгортання) поступовим рухом, у ході якого відбуваються як прогресивні так і регресивні, інтелектуальні, особистісні, поведінкові, діяльнісні зміни в самій людині, розвиток змінюється лише за напрямком, інтенсивністю, характером і якістю.

У педагогіці поняття «розвиток» нерідко вживається як синонім поняття «формування». Ми підтримуємо думку тих авторів, які розрізняють змістовне наповнення цих понять.

Оскільки, за переконанням С.О. Сисоєвої під розвитком особистості ми розуміємо зміни її внутрішніх задатків спричинені внутрішніми факторами – протиріччями, то формування – це подальший розвиток або становлення особистості, яке обумовлене зовнішніми факторами, які сприяють виникненню протиріч як рушійної сили розвитку [20].

Під зовнішніми факторами перш за все розуміється соціальне середовище, а це, за визначенням Г.С. Костюка, – предмети та явища природи, люди, їх відносини, речі, знаряддя діяльності, умовні засоби, духовні цінності. Середовищем розвитку дитини є ті зовнішні умови з якими вона вступає в активний зв'язок. Г.С. Костюк виділяє окремо мікросередовище – найближче оточення дитини, освітнє середовище – те, в якому відбувається її освіта, навчання і виховання [10].

Як відомо, система освіти від початкової до вищої школи має великі можливості для творчого розвитку особистості. Німецькі дослідники експериментально довели, що здібності до самостійного творчого мислення, творчої діяльності не є стороннім ефектом процесу засвоєння знань, не виникають самі по собі. Навпаки, формування творчих здібностей потребує особливої уваги, додаткових педагогічних впливів і напруги, що повинно враховуватися і на уроках у загальноосвітній школі, й в усіх сферах позашкільної діяльності, а також в системі середньої спеціальної і вищої освіти. Тому, на думку Л.С. Виготського, «найкращим стимулом дитячої творчості є така організація життя і середовища дітей, що створює потреби й можливості дитячої творчості» [5, 57].

Особистість формується з раннього дитинства, і тому питання розвитку дитячої творчості на початковому етапі навчання набувають особливо актуального значення. «Те, що було втрачене в дитинстві, дуже важко, майже неможливо наздогнати в більш зрілі роки», – писав В.О. Сухомлинський [23, 351]. Дитяча творчість має певну суб'єктивну цінність, вона необхідна, що найперше, дітям для їхнього розвитку.

Визначаючи сутність дитячої творчості, С.О. Сисоева вважає, що дитяча творчість, самодіяльна, індивідуальна творчість «для себе» не має часто суспільної цінності, оскільки це суб'єктивно значуща творчість. Новизна в даному контексті полягає в самостійному підході до створення уже відомого та в індивідуальному відкритті. Це новизна у створенні процесуальних моментів, своєрідної комбінації старого. Тому можна говорити про новизну об'єктивну (для всього суспільства) і суб'єктивну (для окремої людини). «Ми вважаємо, зазначає С.О. Сисоева, доцільним у педагогіці використовувати один термін «творча особистість учня», а в її мультифакторній моделі виділяти внутрішні передумови для творчості (тобто «креативне ядро» – природжене та надбане (додаткові мотиви, характерологічні особливості, творчі уміння та індивідуальні особливості психічних процесів), що формується і розвивається в процесі навчання та життєдіяльності» [20, 78].

Мультифакторна модель творчої особистості учня В.О. Сисоевої відображає: внутрішні передумови до творчості; особистісні утворення, які необхідні для творчої діяльності і формуються із зовні; те, що творча особистість розвивається і формується у творчій діяльності і спілкуванні при забезпеченні відповідних умов.

Таким чином, діяльність вчителя у формуванні творчої особистості учня, повинна бути спрямована на забезпечення розвитку: внутрішніх передумов учня до творчості; додаткових творчих якостей його особистості, які сприяють успішній творчій діяльності та життєдіяльності людини.

У психолого-педагогічній літературі поруч з терміном «творча особистість» зустрічається визначення «креативна особистість», яка характеризується (за С.О. Сисоевою) різними точками зору [20].

У психологічному словнику термін «креативність» означає «здібність швидко і нестандартно вирішувати інтелектуальні і навчальні задачі» [6, 178].

Деякі автори ототожнюють «творчу активність» з «креативністю». Існує думка про існування як зовнішніх, так і внутрішніх передумов для творчої активності.

Дослідники, що акцентують свою увагу на внутрішню передумову, розглядають творчу активність як таку, що може проявити себе в різних

видах творчої діяльності.

З позицій нашого дослідження це може бути сценічна, хореографічна, образотворча діяльність та її зовнішня і внутрішня взаємодії, адже «чим більшою кількістю креативних рис характеризується людина, тим більше вона являє собою творчу особистість» [16, 29].

Спрямованість на творчість, характерологічні особливості учнів, їх творчі уміння вчитель може спостерігати в процесі їх навчання. Індивідуальні особливості психічних процесів вчителю «побачити» і адекватно оцінити складніше. Разом з тим, останні потребують детального вивчення з боку вчителя і шкільних психологів, бо гальмування розвитку психічних процесів рано чи пізно призводить до спаду успішності навчання і творчого розвитку дитини.

Якщо вчитель ставить за мету розвиток потенційних творчих можливостей дитини, формування її як творчої особистості, він повинен оволодіти тими формами, методами і засобами педагогічної діяльності, які забезпечують розвиток креативних рис особистості, а також тих особистісних якостей, які сприяють успішній творчій діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андреева Г.М. Общение и оптимизация совместной деятельности /Под ред. Г.М. Андреева, Я. Яноушека. – М.: Изд-во МГУ, 1987. – 302 с.
2. Батищев Г.С. Диалектический характер творческого отношения человека к миру: Дис. в форме науч. доклада... д-ра филос. наук: – М., 1989. – 52 с.
3. Бердяев Н.А. Самопознание: Опыт философской автобиографии. – М., 1990.
4. Волинкин В.И. Художественная потребность и пути ее воспитания: Монография. – Астрахань: Изд-во Астраханского гос. пед. ун-та, 2000. – 268 с.
5. Выготский Л.С. Воображение и творчество в детском возрасте: Психологический очерк: Кн. для учителя. – М.: Просвещение, 1991. – 93 с.
6. Давыдов В.В., Запорожец А.В. Психологический словарь. – М.: Педагогика, 1983. – 178 с.
7. Загвязинский В.И. Педагогическое творчество учителя. – М., 1987. – 159 с.
8. Карлгрен Ф. Антропософский путь познания: Пер. с нем. я. Обухова. – М, 1991. – 160 с.
9. Кичук Н.В. Формирование интереса к общественно-педагогической деятельности у студентов педагогических вузов: Автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01./ – К., 1980. – 26 с.
10. Костюк Г.С. Избранные педагогические труды. – М.: Педагогика, 1988. – 301 с.
11. Маркова А.К. Психология труда учителя. – М.: Просвещение, 1993. – 192 с.
12. Монтессори М. Дом ребенка. Метод научной педагогики / перевод с итал. – Изд. 2-е. – М., 1915. – 375 с.
13. Моляко В.О. Психологічна готовність до творчої праці. – К.: Рад. школа, 1989. – 48 с.
14. Національна доктрина розвитку освіти // Освіта України. –2002. – 23 квітня (№ 33). – С. 4-6.
15. Овчинников В.С. Диалектика современного общественного развития. Л., [о-во «Знание» РСФСР. Ленингр. организация], 1975. – 76 с.
16. Педагогічний словник / За ред. дійсного члена АПН України Ярмаченка М.Д. – К.: Педагогічна думка, 2001. – 514 с.
17. Пономарев Я.А. Психология творчества. – М.: Наука, 1980. – 303 с.

18. Психологічний словник / За ред. В.І. Войтко. – К.: Вища школа. 1982. – 389 с.
 19. Рубинштейн С.Л. Проблемы общей психологии. – М.: Педагогика, 1973. – 423 с.
 20. Сисоева С.О. Основи педагогічної творчості вчителя: Навчальний посібник. – К.: ІСДОУ, 1994. – 112 с.
 21. Советский энциклопедический словарь. – М.: Советская энциклопедия, 1982. – 1322 с.
 22. Спиноза Б. Избранные произведения в 2-т. – М, 1957 - Т 1. – С. 303.
 23. Сухомлинський В.О. Народження громадянина // Вибрані твори: У 5-ти т. – К.: Рад. школа, 1977. – Т.3. – С. 283 - 657.
 24. Швырев В.С. Научное познание как деятельность. – М.: Политиздат, 1984. – 232 с.

Сирота Всеволод Маркович
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри образотворчого мистецтва
Уманського державного педагогічного університету
імені Павла Тичини

РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ І ОБДАРОВАНІСТЬ

Виховна цінність творчості проявляється насамперед у самому процесі, вважав Б.Л. Яворський [15], оскільки вона дозволяє вчителю спостерігати за ходом творчої думки дитини. Б.В. Асаф'єв [1] наголошував, що творчість сприяє більш глибокому засвоєнню матеріалу і розвитку художніх здібностей дітей. Б.М. Теплов [13] звертав увагу на важливість творчості на етапі початкового навчання, коли закладаються основи ставлення до мистецтва. А на думку Н.А. Ветлугіної [2], творчість є важливою умовою і засобом розвитку здібностей образного світосприймання.

Рушійною силою розвитку здібностей особистості, як доводить Г.С.Костюк, є суперечності та боротьба протиріч. У цьому контексті розвиток здібностей у дитини є організованим процесом, незважаючи на те чи визнаний він випадковим збігом невідповідних для людини культурних, суспільних обставин, чи є цілеспрямованим впливом педагогів, батьків або самої дитини [6].

У трактовці поняття «здібність» ще не досягнуто єдності, тому і існує велика кількість їх визначень, проте певні загальні моменти у цих визначеннях виділити можна.

Більшість дослідників поділяють здібності на спеціальні або загальні, інші – на елементарні та складні. К.К. Платонов взагалі розрізняє «чотири типи здібностей: загальні – притаманні, хоча і в різній мірі, усім людям, та особливі – властиві не усім; елементарні та складні». Він об'єднує поняття «загальні» та «складні», «складні» та «особливі». Загальними складними він

вважає здібності до основних видів людської діяльності: до праці, до гри, до навчання, до спілкування [9].

Здібності як індивідуальні психологічні особливості людини, які сприяють успішному виконанню діяльності, на думку Я.О. Пономарьова, не є природженими, а знаходяться у постійному розвитку [10]. Це переконливо довели дослідження багатьох психологів, зокрема Б.Г. Ананьєва, Л.С. Виготського, Г.С. Костюка, С.І. Рубінштейна, Б.М. Теплова та інших. Як природжені виступають лише анатомо-фізіологічні задатки, що лежать в основі розвитку здібностей.

Цілком слушним є висновок Я.О. Пономарьова стосовно того, що здібності, в тому числі творчі, – завжди результат розвитку, бо вони формуються в спілкуванні та діяльності.

Для розвитку здібностей активним фактором і важливим внутрішнім стимулом є наявність нахилу, інтересу і любові до відповідної діяльності, позитивного емоційно – вольового ставлення, адже ці якості мобілізують у певному напрямку психологічні властивості людини у їх складному комплексі.

На думку С.Л. Рубінштейна, «...інтерес збуджує нахил, а нахил формує і розвиває здібності і талант, мобілізує прагнення до праці, до певної діяльності» [11, 54]. Крім того, «здібності не просто виявляються у праці, вони формуються, розвиваються, розцвітають у праці і гинуть у бездіяльності» [11, 33], вони «існують тільки в розвитку... Здібність не існує поза конкретною діяльністю людини, а формування її відбувається в умовах навчання і виховання» [11,13]. Отже, «здібності не можуть виникнути поза конкретною діяльністю людини» [11, 42].

Розвиток творчих здібностей проходить у процесі навчання і виховання, а результативність їх формування залежить від забезпечення творчої активності, котра за визначенням С.В.Ковальнової належить до складного, багатогранного явища, що визначається об'єктивними (зовнішніми, соціальними) та внутрішніми (суб'єктивними) умовами. Вона має суто особистісну природу, виступаючи найвищим якісним рівнем самовтілення людини. На її думку в категорії «творча активність» найбільш повно акумулюється минуле (досягнення) особистості, віддзеркалюється теперішнє, прогнозується майбутнє, тобто творча активність являється неповторним способом розвитку самого себе, у якій розкривається загальне, одиничне, індивідуальне [5].

Творчі здібності та обдарованість пов'язані з загальноприйнятим, побутовим розумінням цих термінів. З точки зору С.О. Сисоевої [12], терміни «здібний», «обдарований», «талановитий» вживаються як синоніми і відображають ступінь прояву здібностей.

А в словнику В. Даля [3] «здібний» визначається як здатний до чогось, сильний, спритний, що вміє пристосовуватися, полагодити, влаштувати справу. Здібний у цьому випадку розуміється як розумний. Таким чином «здібність» визначається через успіхи в діяльності. При визначенні поняття «талант» підкреслюється його природжений характер. Талант трактується як обдарованість, а обдарованість як здібність, що дана Богом. Обдарованість розглядається як синонім таланту, як ступінь його прояву.

Г.С.Костюк розглядає обдарованість як «природні здібності» [6]. П.О. Моляко, досліджуючи проблему психологічного визначення таланту, в основу своєї концепції поклав, зокрема таке положення, що талант є однією з вищих форм прояву творчих здібностей, які певним чином інтегруються у структурі конкретної особистості і розвиваються у конкретних (в цілому сприятливих) суспільних умовах [7, 73].

За нашим переконанням здібність та обдарованість і талант визначаються за різними ознаками, тобто стосовно здібності підкреслюється можливість людини щось робити, а коли йдеться про талант чи обдарованість мають на увазі природний характер цього явища. При цьому підкреслюється, що здібності та обдарованість проявляються через успіх у певній діяльності людини. Розвиток здібностей та набуття різноманітних навичок в одному із видів мистецької діяльності позитивно позначається на успішності дітей та сприяє розвитку їх творчої активності. Процес самореалізації дитини у різноманітних видах художньої діяльності дає поштовх для природнього розвитку творчих здібностей обдарованої особистості.

Обдаровані діти повинні відчувати радість пізнання, радість відкриття нового, насолоду від процесу творчості, задоволення від подолання перешкод у розв'язанні творчих завдань, набути певні вміння та навички творчої діяльності, впевненість у своїх здібностях та можливостях. У разі відсутності позитивного стимулювання творчо-пізнавальних інтересів, творчих занять – потреба у творчому самовираженні одарованих дітей поступово згасає, а розвиток творчих здібностей більшості учнів гальмується, а тому організація творчого розвитку обдарованої особистості має стати змістовною складовою навчально-виховного процесу в галузі мистецької освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Асафьев Б. О музыкально-творческих навыках детей // Избранные статьи о музыкальном просвещении и образовании. – М.-Л., 1965. – 272 с.
2. Ветлугина Н. Музыкальное развитие ребенка. – М.: Просвещение, 1967. – 255 с.
3. Даль В.И. Толковый словарь типowego великорусского языка.– 8-е изд.– М.: Рус.яз., 1981.– Т.1. – 699 с.
4. Клименко В.В., Кочерга О.В. Перші кроки у творчість. – К., 1999. – 95 с.
5. Ковальова С.В. Розвиток творчої активності вчителів музики в сучасних умовах: теорія й практика. Науково-методичний посібник.– Біла Церква: КОПОПК, 2004. – 228 с.
6. Костюк Г.С. Мислення і діяльність молодших школярів. – К.: Рад. школа, 1981.– 155 с.

7. Моляко В.А. Психологія вирішення школярами творчих завдань. – К.: Рад. школа, 1983. – 94 с.
8. Наконечна О.П. Естетизм і творчість // Творчість у контексті розвитку людини. Матеріали міжнародної наукової конференції. – К., 2003. – ч. 1. – С. 32-33.
9. Платонов К.К. Система психологии и теория отражения. М., 1982, с. 202.
10. Пономарев Я.А. Психология творчества. – М.: Наука, 1980. – 303 с.
11. Рубинштейн С.Л. Проблемы общей психологии. – М.: Педагогика, 1973. – 423 с.
12. Сисоєва С.О. Педагогічна творчість: Монографія. – Х.– К.: Книжкове видання «Каравелла», 1998. – 150 с.
13. Теплов Б.М. Избранные труды: В 2-х т. – М.: Педагогика, 1985. – т.1. – 328 с.
14. Філософський словник / За ред. член-кор. АН УРСР В.І. Шинкарука. – К.: Головна редакція Української Радянської Енциклопедії Академії наук Української РСР, 1973. – 600 с.
15. Яворский Б.Л. Избранные труды / Общ. ред. Д.Д. Шостаковича. – М.: Сов. композитор, 1987. – 366 с.

*Радченко
Світлана Миколаївна
старший викладач кафедри
музикознавства та
вокально-хорових дисциплін
Радченко
Сергій Петрович
викладач кафедри
інструментального
виконавства
Уманського державного
педагогічного університету
імені Павла Тичини*

УМОВИ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МУЗИЧНО ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ

Проблема музичної обдарованості в сучасних умовах є однією з найважливіших в психологічній та педагогічній науці. Дослідження змісту даного поняття становить значний інтерес і актуальність на теренах сучасної музичної педагогіки.

Для обдарованої дитини характерно прагнення до творчої діяльності і самостійності, відмова від звичних способів вирішення проблем, шаблонів та алгоритмів, що виходять за межі шкільної програми вивчення предметів. Тому педагог, який працює з ними повинен надати їм всі необхідні умови, створити невимушену обстановку, в якій дитина почувається комфортно, розкуто.

Одною з важливих умов формування творчого потенціалу обдарованих дітей є цілісний підхід у вирішенні педагогічних завдань:

- збагачення дітей музичними враженнями через спів, слухання, музикування; втілення отриманих вражень у самостійній творчій діяльності;

- прилучення до народної культури (слухання і спів народних пісень і поспівок, ознайомлення з народними обрядами тощо).

Для успішної реалізації творчого музичного процесу з обдарованими дітьми педагог повинен дотримуватися принципу партнерства – завжди зустрічати учнів з посмішкою, радісно, привітно, доброзичливо. Таким чином, діти і вчитель стають ближче і рідніше один одному, разом переживають радість від спільної музичної діяльності. Досить важливими є і принципи позитивної оцінки, заохочення до творчості та роботи уяви учня, формування у нього позитивної самооцінки, що сприяють більш високій активності, емоційній віддачі, гарному настрою і бажанню далі брати участь у музичній творчості.

Музично обдаровані діти, потребують особливої уваги з боку батьків і педагогів. Такі діти легше засвоюють матеріал занять, вони невимушено справляються із завданнями різного виду складності. Тому педагогу потрібно вибрати правильну стратегію взаємодії з ними на груповому занятті. Необхідно, з одного боку, дати можливість реалізуватися їх здібностям, не подавляючи ініціативу і волю до творчої діяльності, а з іншого боку, дати можливість висловитися іншим дітям.

Відомо, що обдаровані діти люблять увагу, перечити чужій точці зору (навіть вельми авторитетній), відстоювати свою думку, обґрунтовувати власну позицію, а також нерідко володіють лідерськими якостями. Тому на групових заняттях такі діти можуть реалізуватися в різних формах спільної діяльності. Так само їх творчий потенціал і розвинуті здібності є незамінними в підготовці сольних номерів або за участю солістів. Адже радість від добре виконаного музичного номеру поділяють всі учасники порівну, але при цьому складність виконання може бути різною.

Як правило, на групових заняттях музично обдарованим дітям приділяється особлива увага, але нерідко вони відчувають особливого роду голод, який виражається в потребі творити більше за програмний зміст. Тому для дітей з високим рівнем музичних здібностей необхідно організувати гурткову роботу, заохочувати до підготовки сольних номерів, залучати до участі у фестивалях, конкурсних програмах та творчих проектах тощо.

Великою мотиваційною силою є новизна музичного репертуару, супроводжуючого акомпанементу, декорацій, костюмів та іншої атрибутики творчого процесу. Зміст гурткової роботи не повинен зводитись до простого розучування та репетицій. Педагог, працюючи з обдарованими дітьми завжди повинен залишати місце імпровізації, творчості. Робота в такому колективі вимагає від учителя колосального особистісного та професійного потенціалу.

Дуже важливо, щоб педагог, приступаючи до роботи з обдарованими

дітьми, сам володів креативним мисленням, відчував потребу в творчій діяльності. Адже тільки за такої умови він зможе зрозуміти потреби обдарованих дітей, надихнути і підтримати, акуратно направити силу і енергію їх творчої особистості.

Навчання та розвиток обдарованих і талановитих дітей є найважливішою умовою формування творчого потенціалу суспільства, розвитку науки та культури.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Готсдинер А. Музыкальная психология. — М., 1993.
2. Дзержинская И.Л. Музыкальное воспитание младших дошкольников. — М.: Просвещение, 2006.
3. Савенков А.И. «Детская одаренность: развитие средствами искусства» — М; 1999.
4. Сухачева Э. А. Музыкальная одаренность как педагогический феномен // Современные наукоемкие технологии. — 2008. — № 5 — С. 92-93.

*Король Анатолій Миколайович
кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри образотворчого мистецтва
Уманського державного педагогічного університету
імені Павла Тичини*

МЕТОД ІГРОВОГО ДИЗАЙНУ В ПОЗАШКІЛЬНІЙ ГРАФІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ОБДАРОВАНИХ УЧНІВ

Графічний ігровий дизайн є способом трансформації графічних образів, який супроводжується мовленнєво-творчими і предметно-перетворювальними діями учнів і втілюється у пошуковому рекламному макеті особистісно-ціннісної форми, відокремленої з особистісно-значущого середовища.

Ігровий потенціал дизайну виявлявся у діловій грі «професія дизайнера» за такими напрямками:

- ігрові вправи з проектною графіки (графічні перетворення букв-малюнків, цифр і чисел-малюнків, контурних карт областей України, кольорографія тощо);
- ігрова діагностика дизайн-обдарованості учнів;
- ігрові прийоми графічних зображень (двома руками водночас, кольоровими відбитками долонь, дмуханням на краплі);
- макетування (макетування візиток оригінальної форми «Я дизайнер»).

Професіограма і психограма дизайнера у позашкільних навчальних

зкладах подавалася обдарованим учням у формі гри, методом ігрового дизайну. Ігровий графічний дизайн у позашкільній діяльності розпочинається самодіагностикою дизайн-обдарованості учнів різних вікових груп. Вони уособлюються у героїв фантастичних казок і проходять комплексну діагностику дизайн-обдарованості «Три дороги в тридев'яте царство». За розгорнутим казковим сюжетом учні виконують начерки, супроводять зображеннями обрані відповіді. За начерками тестів учні створюють сюжетну композицію «Моя дизайн-обдарованість».

Потім ознайомлюються із загальною характеристикою професії дизайнера. Вони дізнаються від керівника гуртка, що слово «дизайн» не так давно увійшло в словники, проте сама по собі професія давніша самого давнього словника. Дизайнером був перший гончар і та людина, яка змайструвала спис «по руці», не забуваючи при цьому про головне – функціональне його призначення. Ремеслом чи мистецтвом назвати стародавню людську діяльність, яка і сьогодні виявляє ознаки того чи іншого.

Ігровий дизайн учні виявляли також у прийомах графічної діяльності. Прийомами художньо-образної уяви (загостренням, аглютинацією, мінімізацією-гіперболізацією, типізацією) досягався бажаний ігровий ефект у графічних зображеннях учнів. Важливою умовою при виконанні всіх завдань було тренування учнями свого зору: треба дивитись не на кінчик олівця чи пензля, а «схоплювати» одночасно всю композицію. Для цього тренуються малювати одночасно правою і лівою руками.

Художник, дизайнер, митець бачить все цілісно (образно), навіть коли працює над окремими деталями. Дизайнер, створюючи окремий предмет побуту, завжди уявно бачити середовище, в якому буде розташований і функціонувати той чи інший предмет. Отже треба вміти бачити, мислити і в цілому, і детально. Детальніше особливості сприймання графічних образів та ігрові прийоми художнього проектування описані у методичних рекомендаціях Лорен Жарретт і Лізи Ленард «Рисунок: крок за кроком», які використані у позашкільній дизайн-діяльності.

Ігровий характер мали пошукові макети творів юних дизайнерів. Візитка «Я дизайнер» макетувалася кожним учнем окремо з урахуванням графічної символіки найрізноманітніших гороскопів.

Ігровий дизайн втілювався у проекті поліграфічної гри «Метро дизайнера». Кожна лінія «метро» відводилася для реалізації змісту графічного дизайну у вікових групах учнів: початкової, основної і старшої школи. Кожна «станція метро» була тематичним блоком занять з графічного дизайну на місяць. Учні отримали власну «траєкторію» руху в опануванні графічним дизайном. Чим швидше вони долали одну «лінію», тим реальнішим був для них перехід на іншу «лінію» метро. Коли учні досягали станцій

«пересадки на інші лінії», вони могли повернутися до найулюбленіших графічних проектів.

Таким чином можна визначити, що методика навчання творчо обдарованих учнів графічному дизайну – це складова система безперервної позашкільної освіти, цілеспрямований процес і результат навчання, виховання і розвитку дітей різних вікових груп, який характеризується добровільною участю, диференціацією за інтересами до різних видів графічно-проектної діяльності, вільним вибором занять.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Биковська О. В. Теоретико-методичні основи позашкільної освіти в Україні: [монографія] / О. В. Биковська. – К. : ІВЦ АЛКОН, 2006. – 356 с.
2. Закон України «Про позашкільну освіту» // Освіта України : нормативно-правові документи : зб. нормат. док. / голов. ред. В. Г. Кремень. – К. : Міленіум, 2001. – С. 229–251.
3. Програма профільного навчання для загальноосвітніх навчальних закладів з трудового навчання у 10-11-х класах «Графічний дизайн» / В. В. Вдовченко, Т. О. Божко, В. П. Тименко // Освіта і управління Т.10 – № 1. – 2007. – С. 129 – 160.

*Семенчук Василь Васильович
доцент кафедри музикознавства
та вокально-хорових дисциплін,
Уманського державного педагогічного університету імені
Павла Тичини,
заслужений діяч культури України*

КОЛИСКОВА ПІСНЯ ЯК ФОЛЬКЛОРНИЙ ЖАНР В ПРАКТИЦІ РОДИННОГО ВИХОВАННЯ

В Україні завжди приділяли важливого значення вихованню дітей у родині. Найбільш значущими вважали такі якості, як доброта, справедливість, любов до свого народу, батьківщини, працелюбність тощо.

Практика родинного виховання по залученню дітей до прекрасного починається дуже рано, з маминої колискової пісні, в якій народ опоетизовує природу, любов і ніжність, людяність і добро.

«Школу колискових», як зазначає Наталія Кушніренко, відкрила у Франківську відомий музикант, музикознавець, заслужена артистка України Марія Ортинська. Сама ідея відродити давні колискові належить музикознавцю Галині Хоткевич, доньці драматурга і музиканта Гната Хоткевича. Досліджуючи вплив колискових, учені висунули версію про потужні енергоінформаційні вібрації цих наспівів. Йдеться про звукові хвилі, які несуть інформацію. Співаючи колискову, мати виконує роль сугестора-

навіювальника, оскільки «замовляє» свою дитину певними образами, прикликає добро, здоров'я, добру долю у майбутньому. Спів матері у відкритій грудній манері має властивість створювати в радіусі свого звучання захисне енергетичне коло. Окрім того, для матері і дитини колискова є спільним уроком любові. За словами Русани Остапович : «Є дані, що такі діти народжуються творчо обдарованими» [7].

Можна сміливо стверджувати, що колискові пісні є універсальним засобом родинного виховання. Через спів дитина отримує перші уроки розвитку мовлення. Вплив співу колискових важливий також для розвитку мислення дитини. Від того, які пісні співала їй мама (і чи співала взагалі), залежать характер маленької людини, її фізичне здоров'я, ступінь психологічної стійкості. У колискових піснях завжди затверджується вища цінність займаного дитиною місця. Для повноцінного розвитку маляті важливо знати, що він бажаний і коханий, його мама - найкраща, а рідний дім - самий теплий і затишний. Більше того, у колискових піснях мама вибудовує навколишній світ навколо дитини, як би протиставляючи всім небезпекам зовнішнього світу теплоту і захищеність будинку. Ніжність, ласку, сердечність, задушевність, спокій несуть ці пісні, вони знімають зайву тривожність, збудження. Діти, які не знали колискових, виростають більш егоїстичними і злими, вони частіше схильні до різних психічних розладів.

Коліскова пісня належить до жанрів дитячого фольклору, створених дорослими для дітей. Творцями і виконавцями їх є, як правило, жінки – мами, бабусі, тітки, сестрички, які починаючи з свого власного дитинства набували необхідних знань та навичок заколисування та забавляння дитини. Г. Довженок назвала їх «тим зерном, що пізніше сходить буйним колоссям поетичності в уже дорослої людини» [2, с. 36].

Опрацьовуючи жанрову своєрідність колискової пісні ми встановили, що вчені, залежно від їх професійної належності, дають різні визначення колискових пісень. Наприклад, у «Літературознавчому словнику-довіднику»: «Коліскові пісні – жанр народної родинної лірики, специфічний зміст і форма якої функціонально зумовлені присиплянням дитини в колисці» [4, с. 361]. Автори посібника «Українська народна словесність» З. Лановик та М. Лановик визначають їх як «ліричні пісенні твори, які виконуються матір'ю (рідше батьком чи іншими членами родини) над колискою дитини для того, щоб її приспати» [3, с. 590].

На нашу думку, найточніше визначення колискової подано у словнику наукової і народної термінології за редакцією К. П. Кабашнікова: «Коліскова пісня – один із жанрів дитячого фольклору, переважно коротенькі пісеньки, виконані зазвичай над дитячою колискою з чітко визначеною метою – приспати дитину» [1, с. 211].

Колискові пісні можна вважати найдавнішим жанром жіночої творчості, оскільки вони своїм корінням сягають ще часів міфологічної свідомості людства, його міфічної історії. Питання походження колискових пісень торкалися багато дослідників, які хотіли з'ясувати їх природу, збагнути джерела. Дослідниця дитячого фольклору Н. Еліаш виводила генезу колискової пісні від замовлянь, вважала магічними характер та функцію найдавніших колісанок [2, с. 36]. Її погляди поділяє російська дослідниця О. Мартинова, частково В. Слатов, який, однак, вважає, що «зв'язок колісанок із замовляннями, коли він і був, більше виявився зовні, в особливостях виконання, ніж став наслідком спільної їх суті» [2, с. 37]. Дослідниця українського фольклору Г. Довженок на противагу цьому стверджує, що «спільність інтонаційної будови колісанок із замовляннями – не лише зовнішня, випадкова, а викликана їх спорідненістю» [2, с. 37]. З цим, на нашу думку, варто погодитися. Як колискові пісні, так і замовляння виголошуються речитативом, напівпошепки. Це інтимна розмова, яка мусить іти тихо, плавно, не порушуючи гармонії, тихої музики сфер, це діалог зі Всесвітом, душі і серця.

Генеза колискової пісні безпосередньо пов'язана з міфопоетичними уявленнями древніх слов'ян (і глибше – індоєвропейців). У міфопоетиці колискової спостерігаємо декілька різнорідних мотивних угруповань, які так чи інакше відбивають етапи її складання в особливий фольклорний жанр:

1) модифіковані замовляння та побажання: близькість колискових пісень до замовлянь підкреслюється характерною інтонаційною манерою їх виконання, «підговором», «примовкою», наявністю подібного до замовляння формульного характеру побудови мотиву (*Ой-ти, коту-рябку; Ой-ти, коте муругий; Ой, коте-коточку*), імперативної (*Ой не ходи, коте, коло гаю; Ой ти, коту-рябку, Та вимети хатку; Ой ви, гулі, не гудіть, Дитиньки не будіть; Ой ну-ну, люлі, люлі, бай, Засни, сіренький бабай*) або побажальної (*Ой біленькі ткаля, Доленьку прохала, Щоб було дитя вродливе, Щоб було дитя щасливе*) семантики, значення обміну небажаного на бажане (наприклад, *безсоння на сон*);

2) персоніфікації та образи викликань – Сон та Дрімота (*Ходить дрімота коло плота, А сон коло вікон*), з одного боку, та Кіт і деякі інші, як правило, свійські тварини, птахи (*гулі, перепілонька, шпак, собака, теляточка, волики, коні*) – з іншого;

3) ознаки соціалізації – відбиття родинних, сусідських та общинних відносин, а також відношень вертикально-класових (*Засни, дитя, без сповиття, А де ж твоя мати? – Пішла панам, пішла понам Строку відробляти*);

4) найближче до дитини навколишнє середовище та побутові реалії (із

важливим образом колиски):

*Повішу я колисочку на дубочку,
Люлі, люлі, засни, поспи мій синочку.
Буде вітрик повівати і синочка колихати,
З дуба листя опадати та синочка забавляти.
Буде сонечко сіяти, між листячком заглядати,
Між листячком заглядати і синочка цілувати.*

5) антифрустративні компоненти – елементи голосінь або ж текстові уривки, звернені не до дитини, а призначені для зняття емоційної напруги виконавиці, як правило, матері:

*A-a, a-a, a-a, a! Пішла мати жито жати, та не собі – пану,
A-a, a-a, a-a, a! Мале дитя без сповиття не має талану,
A-a, a-a, a-a, a! Рости сину, не гни спину та на чужій ниві,
A-a, a-a, a-a, a! Добудь життя, моє дитя, то будеш щасливий,
A-a, a-a, a-a, a!*

Колискова пісня – багатофункціональне фольклорне явище. Сучасна дослідниця Н. Сивачук визначає такі функції колискових пісень: практично-побутову, пізнавальну, емоційну, морально-етичну, психотерапевтичну, формування естетичного чуття [6, с. 49-50].

Функціонально-прагматична за своєю природою, як правило, колискова не має сюжету, а обмежується тільки сукупністю мотивів, тобто є адитивною і переривається у будь-який момент (коли дитина засинає).

Беручи до уваги мотиви, Г. Довженок подає таку класифікацію колискових пісень:

1. Пісні про саму дитину, її сон, харчування, а також про тварин та птахів, які безпосередньо «виявляють» про неї турботу.

2. Пісні, що відображають думки й почуття матері, звернені до дитини, роздуми про власну долю. Оскільки такі колисанки відображають суб'єктивний стан матері, то вони наближаються до ліричних народних пісень. Все ж більшість дослідників зараховують такі пісні до дитячого фольклору, оскільки вони призначені для дитини.

3. Пісні з персонажами тваринного світу, які не пов'язані сюжетно з образом самої дитини. Сюди ж зараховано колискові пісні (їх небагато) з людськими персонажами.

Разом з тим, дослідниця припускає можливість належності пісень з одним персонажем до різних груп (наприклад, пісень про kota до першої та третьої), оскільки в основі поділу – те, яке місце в певному сюжеті займає образ дитини [2, с. 41].

Широкий мотиваційний спектр колискових пісень є свідченням духовного та інтелектуального багатства нашого народу, моральної чистоти, педагогічної мудрості сімейного виховання. Колисанка – це той етнічний мотив, що поступово входить у підсвідомість дитини і стає її здобутком на

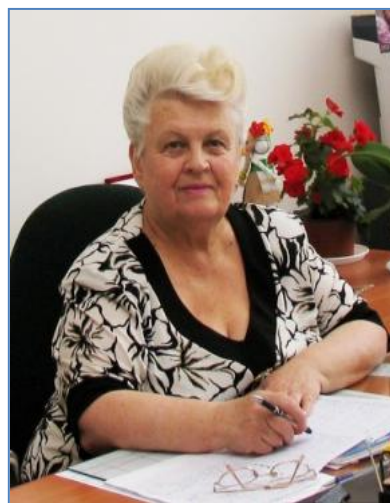
все життя [5, с. 5–7].

Отже, співаймо ж своїм дітям колискові. Повиростають діти, покинуть батьківську домівку, полинуть у світі, посріблить їм скроні сивина, але назавжди бринітиме у їхніх душах найніжнішою мелодією чарівна, сповнена безмежної любові і ласки, мамина колискова пісня, в якій і радість, і біль, і тривога, й надія, і найсвятіша материнська любов. а з нею і народження творчо обдарованої дитини.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Восточнославянский фольклор: Слов. науч. и нар. терминологии / Ред. кол.: К. П. Кабашников (отв. ред) и др. – Мінск: Навука і тэхніка, 1993. – 478 с.
2. Довженок Г.В. Український дитячий фольклор. – К.: Наук. думка, 1981. – 171 с.
3. Лановик М., Лановик З. Українська народна словесність: Посібник для студентів гуманітарних факультетів вищих навчальних закладів. – Львів: Літопис, 2000. – 615 с.
4. Літературознавчий словник-довідник. – К.: ВЦ «Академія», 1997. – 751 с.
5. Матвієнко Н. Колискова – пісня матері // Початкова школа. – 1994. – №1. – С.5–7.
6. Сивачук Н. Український дитячий фольклор: Підручник. – К.: Деміур, 2003. – 288 с.
7. <http://www.gk-press.if.ua/index.php?q=node/7877>

Терещенко Ліна Денисівна
Заслужений працівник освіти України,
лауреат премії імені Народного вчителя
Олександра Захаренка,
кавалер «Ордена княгині Ольги» III ступеня,
директор Шевченківської спеціалізованої
загальноосвітньої школи-інтернат
з поглибленим вивченням предметів
гуманітарно-естетичного профілю
Черкаської обласної ради

ТВОРЧО ОБДАРОВАНА ДИТИНА В НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ ШКОЛИ-ІНТЕРНАТУ

Роздуми директора школи...

Людина, сім'я, родина... Їх ніколи не буває однакових. І як часто нам приходится дивуватись: сім'я як сім'я – нічого особливого ні в характері її членів, ні в умовах проживання, праці, успішності в цьому непростому житті, а дитя виростає на диво людям: і на вроду гарненьке, і співає гарно, і малює, і розумне, і виховане, і добре серцем, подільчине. Цій би дитині та заможних батьків, щоб дали можливість розвинути її творчим здібностям, сформуватись цікавій, духовно багатій особистості. Але ж немає тих статків, немає в батьків ніякої можливості допомогти своєму дитяті: дома для всіх членів сім'ї тяжка праця селянина, в місцевій школі, де і півсотні учнів немає,

фахівців з музики, образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва немає, навіть молодого, сильного учителя фізкультури немає, до послуг дітей – бідненька шкільна бібліотека.

І вдома в такого учня своєї бібліотеки немає, серед телепередач нічого для душі не знайдеш: ні фільмів цікавих, повчальних, ні цікавих наукових, навчальних передач (дякувати Богу, ще можна знайти щось для душі в світі природи), а передач, пов'язаних з мистецтвом взагалі майже немає.

І хоч як нині багато критиків, невдоволених самим існуванням в нашій Україні шкіл-інтернатів, я намагаюсь довести, що не можна всі типи цих навчальних закладів, як говорять, «стригти під одну гребінку», не можна всім висувати один вердикт: розформувати, закрити, бо вони ніколи не замінять сім'ю. Звичайно, ніхто дитині не замінить її рідних батька-матір, дідуся-бабусю, братиків і сестричок. А ось в тому, що звичайна, неможлива, така, яких тисячі, сім'я ніколи не зможе дати дитині те, що може дати хороша школа-інтернат для розвитку творчих здібностей обдарованого учня, підготовки його до дорослого життя, спробую переконати.

Наша школа першого вересня 2014 року відзначила своє 20 річчя. Кожного року в школі навчається більше двох сотень дітей з різних районів Черкаської, Київської, Кіровоградської областей, з тих сіл, де або зовсім шкіл уже немає, або вони є, але малочисельні, з сіл, у яких звичайно, немає ні музичних, ні художніх шкіл, будинки культури фактично не працюють, до районних центрів автобуси ходять дуже рідко. І хоч значній частині дітей не легко адаптуватись у нових, незвичайних умовах, де все розписано по хвиликах з 7 години ранку (підйом) до 21-22 год. (відбій), вони порівняно швидко стають повноправними членами нашої шкільної сім'ї. Шкільна сім'я – це 220 учнів і 50 осіб вчителів загальноосвітніх дисциплін, мистецького факультету, вихователів. І якщо наша школа стає для дитини другою домівкою – це наш успіх, наша радість, наша гордість.

Останні 3-4 роки нашої роботи... Учителі наші – сільські учителі з усіма сільськими проблемами (город, господарство, утримання сім'ї), єдиний порятунок – власний чи шкільний комп'ютер, інтернет, методична література, яка роками збиралась у шкільному методичному кабінеті.

Для них немає того багатства, яке має міський учитель: багаті міські бібліотеки, театр, філармонія та ін... І, все одно, серед отих п'яти десятків педагогів (сумісників – 4, доїжджаючих - 11) маємо 1 заслуженого працівника освіти України, 3 відмінників освіти України, 2 лауреатів премії ім. Народного учителя О.А. Захаренка, 6 учителів-методистів, 3 старших учителів, 1 старшого вихователя, 10 спеціалістів вищої категорії, 20 – першої, 6 – другої категорії.

За успіхи у науково-методичній, навчально-виховній роботі школа:

- ✓ була двічі переможцем у районному конкурсі «Школа року»,
- ✓ 2008 рік – нагороджена Дипломом Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності, медаллю «Мистецький олімп України»,
- ✓ 2009 рік – відповідно до наказу МОН України Шевченківська спеціалізована школа-інтернат ввійшла в двадцятку кращих шкіл Черкаської області,
- ✓ 2010 рік – нагороджена Золотою медаллю за I місце у Другій Всеукраїнській виставці-конкурсі «Інноватика в освіті України»,
- ✓ 2010 рік – дипломант Всеукраїнської громадської акції «Флагмани освіти і науки України»,
- ✓ 2011 рік – взяла участь у рейтинговому конкурсі професійної та громадської активності працівників загальноосвітніх закладів України «Я – активний освітянин». За результатами конкурсу директор школи Терещенко Л.Д. зайняла перше місце серед директорів ЗНЗ Черкаської області, школа посіла перше місце серед ЗНЗ Черкаської області, а заступник директора з виховної роботи Скрипник Г.Л. посіла друге місце в Україні серед заступників директорів ЗНЗ України,
- ✓ 2012 рік – школа взяла участь у Всеукраїнському конкурсі «Школа сприяння здоров'ю», отримала перемогу в обласному етапі конкурсу та за результатами Всеукраїнського етапу конкурсу ввійшла в Національну мережу шкіл сприяння здоров'ю,
- ✓ 2013 рік – I місце у Всеукраїнському конкурсі на встановлення спортивних майданчиків «шкільного формату» (проект «Клич друзів – граймо разом»), який проводила благодійна організація «Фонд Братів Кличків» разом з фундацією «Кока-Кола»,
- ✓ 2013 рік – I місце у районному огляді-конкурсі методичних кабінетів «Кращий методичний кабінет навчально-виховного закладу»,
- ✓ 2013 рік – I місце в районному етапі обласного огляду-конкурсу «Кращий загальноосвітній навчальний заклад Черкаської області»,
- ✓ 2014 рік – I місце у щорічному районному заочному конкурсі на кращий Web-сайт навчального закладу району (номінація «Web-сайти загальноосвітніх шкіл, навчально-виховних комплексів»),
- ✓ 2015 рік – золота медаль у Шостій Міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти – 2015».

В 2014 році по рейтингу учасників і переможців предметних олімпіад, захисті науково-дослідних робіт в МАН школа зайняла третє місце в районі, в 2015 – перше місце серед сільських шкіл району.

З 2002 року наша школа має статус спеціалізованої, то за ці 12 років вихованці школи – наші сільські діти принесли школі перемог: у

Міжнародних випробуваннях – 65; Всеукраїнських – 203; обласних – 461; районних – 244.

Що ж сприяло тому, що наша дівчата гідно себе представляє і протягом навчання в школі, і по її закінченню, коли стають студентами вузів?

Для дітей створені хороші побутові умови, умови для здобуття належної освіти, розвитку творчих здібностей. Звичайно, нашою гордістю став новий мистецький корпус, зданий в експлуатацію в 2012р. Він є не тільки окрасою шкільної території, а затишним, чудовим приміщенням для навчання юних художників школи, центром виховної роботи.

Педагогічними кадрами забезпечені повністю. А до навчання учнів стимулюють:

- щорічний конкурс на звання кращого учня, кращого вихованця, кращого художника, музиканта, науковця, спортсмена, активіста і т.д.;

- нагородження кращих з кращих науковців щорічною премією академіка, заслуженого працівника науки і техніки України, випускника школи 1964р. В.П.Патики, кращих художників – премією директора школи-інтернату (1965-1970 р.) М.С. Терещенка, премією Звенигородської райдержадміністрації;

- відпочинок дітей за кордоном (Італія, Німеччина, Швеція, Греція, Франція, Польща) і лише складні суспільно-політичні обставини негативно вплинули на відпочинок дітей в цьому році, лише кілька дітей їде у Францію);

- фотографування біля Державного Прапора України;

- занесення на Дошку пошани «Діти наші – квіти наші»;

- почесне право сидіти за партою випускників школи:

- 1964 р. – академіка В.П.Патики;

- 1971 р. – экс-начальника Центру космічних досліджень в Україні

М.І.Галати;

- подячні листи батькам учнів і ін.

- екскурсії по рідному краю.

Наші учні неначе «купаються» в мистецтві: у нас багато цікавих позакласних заходів, до нас їдуть артисти, композитори, художники і спілкування учнів з цими прекрасними людьми безцінне: з Героєм України, народною артисткою України Ніною Матвієнко; співачкою, народною артисткою України Русланою Лижичко; оперним співаком, народним артистом України Володимиром Гришком; народною артисткою України Раїсою Недашківською; відомим кобзарем-лірником, лауреатом Національної премії України імені Тараса Шевченка Василем Нечепю; заслуженим діячем мистецтв України, поетом-піснярем В.Крищенком; Національною заслуженою капелою бандуристів України ім. Г.І.Майбороди; співачкою, композитором, членом Національної Спілки композиторів України Лесею

Горовою; українською піаністкою, народною артисткою України Євгенією Басалаєвою і ін.

Безцінною є співпраця школи з Уманським державним педагогічним університетом ім. Павла Тичини. Надання педагогам методичної допомоги, оті науково-практичні семінари, майстер-класи – не кожній школі і не всім дітям випадає таке щастя – спілкуватись з науковцями вузу.

Дуже важливою для наших учителів мистецького факультету є співпраця з Уманським обласним музичним училищем ім. П.Д.Демуцького (участь учнів в олімпіадах, спільні семінари, засідання методичних об'єднань і ін.).

Багато хорошого можна розповісти і про співпрацю школи з Черкаським національним університетом ім. Б.Хмельницького та з Черкаським ОШОПП.

У школі відпрацьована система виховної роботи: проектно-пошукова робота; створення і використання в роботі центрів виховної роботи (Тарасова світлиця, зал історії школи, кімната-музей «Дзвони пам'яті», народознавча світлиця, профорієнтаційна кімната, картинна галерея І.О. Кулика та ін.).

Звичайно, найголовнішу роль у розвитку творчих здібностей дітей відіграє мистецький факультет школи. Учні навчаються на музичному, хореографічному відділах, відділі образотворчого мистецтва, беруть активну участь у Зразковому хоровому колективі учнів старших класів «Надія», Зразковому хореографічному колективі «Зорепад», Зразковому художньому колективі ансамблі бандуристів «Срібні струни», ансамблях домристів, баяністів, сопілкарів, скрипалів, піаністів, у вокальних ансамблях «Перлинки» (ансамбль молодших школярів»), «Росинки», «Лясольки» (колективи учнів середніх класів), «Світанок» (ансамбль учнів старших класів), «Керелівські козаки» (ансамбль хлопчиків).

Всього не перерахувати, але і те, про що я тільки-що розповіла, підтверджує, що наша шкільна родина – це педагоги, які люблять свою роботу і дітей, яких навчають і виховують, це творчо обдаровані діти, задатки яких розвивають учителі і вихователі нашої школи.

І школа, яка стала для дітей другою домівкою, учні, які і після багатьох років по закінченню школи залишаються рідними для педагогічного колективу школи, вони залишаються назавжди єдиною родиною, яка щороку відправляє до двох десятків випускників у самостійне життя, – справжніх громадян нашої України. І ми щасливі, що за 20 років роботи ми ніколи не мали нарікань на наших учнів, де б вони не навчались, де б не працювали – ми пишаємось ними ми радіємо за них. Нехай щастить їм усім у житті, а ми, вчителі, завжди чекаємо їх у гості, додому – до школи, яка, сонячна й завжди усміхнена, дивиться вікнами у поле.

*Волошин Петро Миколайович
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри музикознавства та вокально-
хорових дисциплін,
Уманського державного педагогічного університету
імені Павла Тичини
заслужений працівник культури України*

**МИСТЕЦЬКО-ОСВІТНІЙ
ПРОЕКТ «ОБДАРОВАНА РОДИНА –
ОБДАРОВАНА ДИТИНА»**

Міжнародний день родини, що відзначається 15 травня, можна назвати справді самим сімейним святом нашого часу.

Саме обдарованим родинам та творчому розвитку їхніх дітей був присвячений мистецько-освітній проект «Обдарована родина – обдарована дитина», який підготувала творча група викладачів та студентів мистецько-педагогічного факультету до Міжнародного дня сім'ї.

На мистецько-освітньому проекті були представлені творчі сімейні колективи нашого міста, творчі колективи Шевченківської спеціалізованої загальноосвітньої школи-інтернат з поглибленим вивченням предметів гуманітарно-естетичного профілю, колективи міста Іршанськ, Володарськ-Волинського району Житомирської області, міста Балта, Одеської області, міста Христинівка та села Городниця, Черкаської області.

Урочисто відкрили родинне свято вокально-хореографічною композицією «Привітальна» народний аматорський хор «Кобзар» (художній керівник заслужений працівник культури України Василь Семенчук) та народний аматорський ансамбль народного танцю «Яворина» (художній керівник Сергій Куценко). Сповнені глибоким ліризмом пісні «У полі калина, у полі червона», «Родина» майстерно виконали вокальний ансамбль «Софія» та народний аматорський ансамбль «Тріо Гонти» (художній керівник ☐ Валентин Купчик).

Оригінальністю виконання вирізнялися хореографічні постановки «Колискова для мами», «Мрію про маму», «Народжені сонцем», «Карлсон і Фрекен Бок», «Краков'як», які були представлені хореографічними колективами «Крок вперед» та «Дружки-подружки» (художній керівник Вікторія Глобчак, колишня випускниця нашого університету).

У виконанні представників сімейної династії Анастасії та Євгена Хекало, викладача Уманського гуманітарно-педагогічного коледжу, прозвучала пісня «Даруйте всім добро» з репертуару Наталі Май.

Наймолодший учасник проекту «Обдарована родина – обдарована дитина» – Костянтин Терещук та його мама Ольга Терещук, викладач

Уманського музичного училища, виконанням фортепіанної п'єси «Гарний настрій» зірвали шквал аплодисментів. А їхня мама і бабуся Віра Михайлівна Терещук, вчитель музичного мистецтва ЗОШ № 4 м. Умань, виконала власну пісню дуєтом зі своєю колишньою ученицею, а нині студенткою педагогічного університету Євгенією Кольцовою.

Талановите подружжя Євгена та Олени Красовських та їхні п'ятеро дітей представили танцювальну композицію «Звичайне диво», яка полонила усіх присутніх щирістю та теплотою почуттів.

У сім'ї художників, в минулому випускників УДПУ Оксани та Олега Сироти шестеро дітей. Усі вони – здібні до мистецтва: малюють, співають, пишуть вірші. На проекті сестри Стефанія, Софія і Лія зачарували слухачів своїм вокальним талантом, виконавши пісню «Ах, этот вечер».

Бурхливими оплесками глядачі супроводжували виступи зразкового художнього колективу – ансамблю бандуристів «Срібні струни» (художній керівник Оксана Грицай) та ансамблю домристів «Акварелі» (художній керівник Олександра Марчук) Шевченківської спеціалізованої загальноосвітньої школи-інтернат з поглибленим вивченням предметів гуманітарно-естетичного профілю.

Усі глядачі були в захопленні від співу вихованців хору дитячої вокально-хорової школи «АЕДА» (авторська школа заслуженого працівника культури України, президента Фонду культурно-освітніх ініціатив «АЕДА» доцента кафедри музикознавства та вокально-хорових дисциплін Л.П. Ятла та старшого викладача кафедри, художнього керівника хору Л.Г. Ятло).

На мистецько-освітній проект завітав хореографічний колектив «Нова ера» загальноосвітньої школи № 3 міста Умані (художній керівник Вікторія Лозінська, теж випускниця університету) з хореографічною постановкою «Незвичайна шахова партія».

Віртуозною виконавською майстерністю зачарувала всіх юна й обдарована Світлана Без'язична, дочка відомих музикантів, викладачів Уманського музичного училища Наталії Абдуліної і Геннадія Без'язичного.

Пластикою танцювальних рухів вразила всіх присутніх Вікторія Можаровська (хореографічний колектив «Райдуга», художній керівник мама Вікторії – Світлана Можаровська, місто Іршанськ).

На мистецько-освітньому проекті родинної творчості був яскраво представлений джазовий вокальний квартет «The Best» з Балтської школи мистецтв Одеської області (художній керівник колективу – Володимир Камінський, студент-заочник мистецько-педагогічного факультету), які продемонстрували свою виконавську віртуозність, артистичизм та яскраве відчуття стилю.

Справжньою окрасою свята був виступ юної вихованки

Христинівської дитячої музичної школи по класу фортепіано та сольного співу Вероніки Яковенко, яка є неодноразовою переможницею телешоу «Караоке на майдані», де отримала звання «Найкращий народний співак України – 2012».

Вітали учасників мистецького проекту, проректор з гуманітарних питань УДПУ, завідувач кафедри мистецтвознавства та вокально-хорових дисциплін, доцент Д.І. Балдинюк та декан мистецько-педагогічного університету, доцент О.В. Дудник, які вручили художнім колективам і солістам дипломи та цінні подарунки.

Сценарій проекту «Обдарована родина – обдарована дитина» розроблений і підготовлений доцентом кафедри музикознавства та вокально-хорових дисциплін З.М. Сиротою. Відео-презентація – старшим викладачем кафедри С.М. Радченко. Ведучі проекту – викладач О.В. Березовська та заслужений працівник культури України, доцент П. М. Волошин.

Успіх проекту відбувся завдяки плідній співпраці авторського колективу мистецько-освітнього проекту «Обдарована родина – обдарована дитина» зі студентами мистецько-педагогічного факультету: Бевзюк Н., Король О., Рудик Г., Блащук О., Бундевою Н., Василенком С., Горницькою А., Коваленко В., Кошолоп О., Куцим А., Мазуркевич Г., Мілевою Н., Якобчук Я., Степуною К., Сердюк Я., Яценко І., Гончаром С.

обдарована
од **на**
обдарована
дит **на**

МИСТЕЦЬКО-ОСВІТНІЙ
ПРОЕКТ

Всесвітньому дню родини присвячується

**СЦЕНАРІЙ МИСТЕЦЬКО-ОСВІТНЬОГО ПРОЕКТУ
«ОБДАРОВАНА РОДИНА – ОБДАРОВАНА ДИТИНА»**

Міжнародний день родини, який відзначається 15 травня, можна назвати самим сімейним святом нашого часу. Засноване в 1993 році з ініціативи Генеральної Асамблеї ООН, це свято швидко знайшло своїх прихильників у всьому світі.

Краса – особливий регулятор людських взаємовідносин і саме сімейне виховання сприяє гармонізації та розвитку духовних цінностей дитини у різних сферах мистецької творчості.

*«Привітальна» у виконанні народного хору «Кобзар»,
художній керівник заслужений працівник культури України Василь Семенчук
та ансамблю народного танцю «Яворина»,
художній керівник Сергій Куценко*

1- й ведучий: «З родини йде життя людини...», говорить народна мудрість.

2- й ведучий: Коли ми говоримо: «Мій рід, моя родина», то у кожного в душі народжується щось тепле, ніжне, рідне і близьке.

**ВІДЕО СЛАЙДИ
«МІЙ РІД, МОЯ РОДИНА...»**

1- й ведучий: «Мій рід, моя родина» – це рідна домівка: просторий двір, квітучий сад, криниця з чистою джерелицею. Це – сонячні росяні ранки і тихі пісенні вечори. Це мамина вишиванка, казки і легенди і мудре народне слово...

2- й ведучий: У родині людина робить свої найперші кроки, звідси вона виходить у широкий світ. У сім'ї вона навчається любові і добра, у сім'ї вона вчиться шанувати свій рід, свою землю, берегти пам'ять свого роду.

1- й ведучий: Дерево красне корінням, а людина родом.

2- й ведучий: За народним повір'ям кожне родинне вогнище повинен охороняти кущ калини, який росте біля хати і є символом вірності, краси і міцної сім'ї.

*«У полі калина, у полі червона»
у виконанні народного аматорського ансамблю «Софія»,
художній керівник заслужений працівник культури України Василь Семенчук*

1- й ведучий: Лад і затишок у сім'ї створювала завжди жінка, тож недаремно її називають берегинею сімейного вогнища.

2- й ведучий: Мама... Матінко... Матуся... це перше милозвучне і найдорожче слово, що зігриває душу дитини з перших хвилин її життя.

ВІДЕО РОЛІК
ПІСНЯ «МАМА» У ВИКОНАННІ КОЛЕКТИВУ
«ШКОЛИ ЕСТРАДНОГО ВОКАЛУ «ІНДІГО»,
ХУДОЖНІЙ КЕРІВНИК АНСАМБЛЮ – АНАСТАСІЯ ЧЕШЕГОРОВА

1- й ведучий: Мама... Це вона подарувала нам перший подих, допомогла зробити перший крок на землі, зрозуміла перші слова.

2- й ведучий: Мама... Найрідніша у світі людина, що подарувала нам щастя усміхатися сонечку, чути грайливу пісню струмочка, веселий спів пташок навесні, бачити безмежне блакитне небо...

1- й ведучий: Темної ночі бачити міради яскравих зірок, милуватися різнобарвними квітами на землі, відчувати приємний дотик роси холодного різнотрав'я...

*«Колискова для мамі»
у виконанні Олени Гончар
та її дочки Марії,
хореографічний колектив «Крок вперед»,
художній керівник Вікторія Глобчак*

2- й ведучий: За висловом Василя Сухомлинського: «Пізнання дитиною світу починається з пізнання людини, а людина відкривається перед дитиною в образі матері, батька і вчителя»...

1- й ведучий: Новий, неповторний світ для дітей у мистецтві відкриває вчитель – художній керівник хореографічного колективу «Крок вперед» – Вікторія Глобчак. Саме віра, надія і любов до дітей допомагає Вікторії сприяти їх творчій самореалізації у хореографічному мистецтві.

ВІДЕО СЛАЙДИ
ПРЕЗЕНТАЦІЯ ХОРЕОГРАФІЧНОГО КОЛЕКТИВУ «КРОК ВПЕРЕД»,
ХУДОЖНІЙ КЕРІВНИК В. ГЛОБЧАК

2- й ведучий: «Віддай людині крихітку себе. За це душа наповнюється світлом» – Ліна Костенко.

1- й ведучий: Цей вислів саме про неї, Вікторію Глобчак, яка завжди прагне вперед, до кращого, до досконалості і, звичайно, до прекрасного в найвищому сенсі цього слова.

2- й ведучий: Її педагогічне кредо у хореографічному мистецтві : «Танець поема, в ній кожен рух – слово».

1- й ведучий: Авторська хореографічна студія Вікторії Глобчак «Крок вперед» налічує біля 150 вихованців від трьох до шістнадцяти років.

2- й ведучий: Хореографічний колектив «Крок вперед» є переможцем Міжнародних, Всеукраїнських фестивалів та проектів.

1- й ведучий: Авторський колектив Вікторії Глобчак внесено до «Енциклопедії дитячої творчості «Юна гордість України».

2- й ведучий: Репертуар хореографічного колективу вражає своїм тонким емоційним мереживом людських почуттів. Від сонячних, мрійливих, життєрадісних настроїв, часом навіть жартівливих, до сповнених болі, журби і туги образів-роздумів.

«Мрію про маму»

*у виконанні хореографічного колективу «Крок вперед»,
художній керівник Вікторія Глобчак*

1- й ведучий: Мудре народне слово свідчить: «Нема того краму, щоб купити маму», «У кого є ненька, в того і голівонька гладенька».

2- й ведучий: «На сонці тепло, а біля матері добро», «Нема у світі цвіту, цвітішого за маківочки, нема ж і ріднішого над матіночки». Мамо! Ніжна, щира, добра і сувора...

1- й ведучий:

В житті у цьому мішури багато,
Безладних рухів і бездушних слів.
Лиш часом, переважно в свято,
Згадаєш, що сказати ти хотів
Значиме, головне, важливе
Для рідних і близьких своїх,

Але буває неможливо,
Бо з нами вже немає їх.
То ж поки серце у матусі б'ється
Кажіть найкращі їй слова.
І хай любов невпинно ллється
Допоки ваша матінка жива.

2- й ведучий: Зустрічаймо, на сцені художній керівник хореографічного колективу «Крок вперед» Вікторія Глобчак та її донька Дар'я.

*«Присвята матері»
у виконанні Вікторії Глобчак та її дочки Дар'ї,
хореографічний колектив «Крок вперед»*

1- й ведучий: Тісно переплелась творча доля Вікторії з хореографічним колективом «Дружки-подружки», який вона очолює вже поспіль другий рік.

2- й ведучий: Унікальність цього колективу в тому, що вік його учасників не обмежений. Наймолодшому учаснику колективу – шістнадцять років, найстаршому – сімдесят три.

1- й ведучий: «Дружки-подружки» є володарем Гран-прі Міжнародного фестивалю у місті Харкові.

2- й ведучий: Хореографічні постановки колективу «Дружки-подружки» вражають своєю неймовірною життєвістю та народною мудрістю.

1- й ведучий: Творча співпраця цих двох хореографічних колективів плідна і в повній мірі сприяє творчому розвитку обдарованої родини і обдарованої дитини.

*«Краков'як»
у виконанні хореографічного колективу
«Дружки-подружки» без вікових обмежень,
художній керівник Вікторія Глобчак*

2- й ведучий: Відомо, що талант не народжується на порожньому місці. Для його формування потрібне відповідне середовище, певна система виховання. В цьому сім'ї допомагає школа, шкільна родина...

1- й ведучий: Давня китайська мудрість свідчить: «Розкажи мені – і я забуду, покажи мені – і я запам'ятаю, дозволь діяти мені самому – і я зрозумію».

2- й ведучий: Сьогодні педагогічна технологія «ПіснеЗнайка» з успіхом впроваджується в багатьох дитячих навчальних закладах України.

1- й ведучий: У створенні навчального циклу «Всесвіт» за програмою «ПіснеЗнайка» взяли участь відомі поети, композитори, виконавці. Серед них заслужений актор України, співак Анатолій Гнатюк.

ВІДЕО РОЛІК
**ПРОЕКТ «ПІСНЕЗНАЙКА – РОЗВИВАЮЧЕ НАВЧАННЯ,
ЯКЕ ДУХОВНО ТА ЕСТЕТИЧНО ЗБАГАЧУЄ ДИТИНУ»**

2- й ведучий: Розповідаючи про «ПіснеЗнайку» хочеться згадати слова письменника-казкаря Оскара Вайльда: «Найкращий спосіб зробити дітей хорошими – це зробити їх щасливими».

1- й ведучий: Саме в цьому нас переконує досвід старшого вчителя, учителя вищої категорії, учителя початкових класів загальноосвітньої школи № 4 міста Умані Тукалевської Лариси Валеріївни.

2- й ведучий: Проект «Гармонія інтелекту та здоров'я – «ПіснеЗнайка» – розвиваюче навчання, яке в певній мірі формує і емоційно-творчий розвиток обдарованої дитини.

1- й ведучий: Творчому розвитку музично обдарованої Насті Хекало,

яка навчається в класі Лариси Валеріївни, приділяють увагу і в сім'ї: тато – Євген Михайлович, мама – Леся Леонідівна, бабуся – Ася Олександрівна, дідусь – Михайло Михайлович – усі вони музиканти, викладачі Уманського гуманітарно-педагогічного коледжу, словом ціла сімейна династія.

ВІДЕО СЛАЙДИ
ПРЕЗЕНТАЦІЯ ФОТО НАСТІ ХЕКАЛО ТА ЇЇ СІМ'Ї

*«Даруйте всім добро»
з репертуару Наталі Мей
у виконанні дуету
Анастасії та Євгена Хекало*

**ВІДЕО СЛАЙДИ
ПРЕЗЕНТАЦІЯ ФОТОГРАФІЙ
НАСТІ ХЕКАЛО ТА В.М.ТЕРЕЩУК**

2- й ведучий: Творчий початок народжує в дитині живу фантазію, живу уяву. Саме цьому сприяє вчитель музичного мистецтва, вчитель-методист, учитель вищої категорії Уманської загальноосвітньої школи №4 Віра Михайлівна Терещук де навчається Настя.

1- й ведучий: Багато випускників школи пішли у світ широкий, але кожного свого учня вона пам'ятає, пишається...

2- й ведучий: Вашій увазі – «Мрії збуваються», у виконанні випускниці четвертої школи нашого міста, нині студентки першого курсу Уманського педагогічного університету – Євгенії Кольцової і автора пісні Віри Михайлівни Терещук, концертмейстер Ольга Терещук.

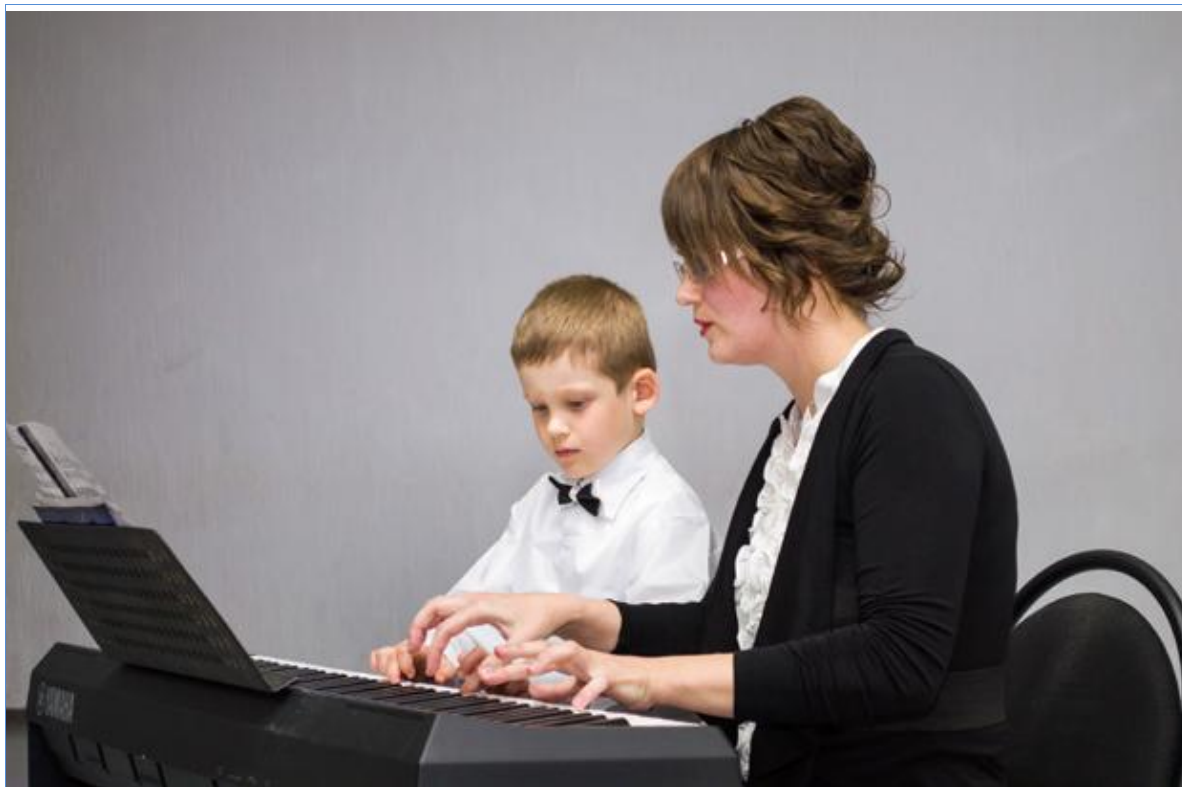

*слова В. Тодчука , музика В. Терещук
«Мрії збуваються»
у виконанні Євгенії Кольцової та Віри Терещук
концертмейстер Ольга Терещук*

1- й ведучий:Тонкий психолог, прекрасний педагог, вона випромінює тепло і ласку не тільки до своїх гомінливих учнів, а й віддає свою материнську любов власним дітям та онукам.

**ВІДЕО СЛАЙДИ
ПРЕЗЕНТАЦІЯ ФОТО СІМ'Ї
КОСТІ ТЕРЕЩУКА**

2- й ведучий: На сцені наймолодший учасник проекту «Обдарована родина – обдарована дитина», онук Віри Михайлівни – Костянтин та його мама, викладач Уманського музичного училища, лауреат Міжнародного конкурсу – Ольга Терещук.

*Н. Смірнова, «Гарний настрій» у виконанні дуету
Костянтина та Ольги Терещук*

1- й ведучий: Композитор Наталя Смірнова, «Гарний настрій».

**ВІДЕО СЛАЙДИ
ПРЕЗЕНТАЦІЯ ФОТО СІМ'Ї КРАСОВСЬКИХ**

2- й ведучий: Творчість відкриває в дитячій душі ті потаємні куточки, у яких дремають джерела добрих почуттів. Для учня урок – це творчість і пізнання, а для вчителя - завжди творчість і пошук.

1- й ведучий: Відкрити у кожній дитині душу творця, дати їй змогу пробудитися і розквітнути – педагогічне кредо вчителя музичного мистецтва загальноосвітньої школи №1 міста Умані Коломієць Тетяни Іванівни.

2- й ведучий: Підтримує та приділяє належну увагу Тетяна Іванівна і творчому розвитку обдарованих дітей у сім'ях.

1- й ведучий: Сімейні традиції – це шлях, який об'єднує і зміцнює сім'ю, робить її одним цілим. А любов батьків і дітей до мистецтва об'єднує їх у спільній творчій діяльності.

2- й ведучий: Подружжя Красовських – Євген Юрійович та Олена Миколаївна – виховують п'ятеро дітей. Катя разом з Анною

вчаться малювати, відвідають художню школу, музичну школу по класу хореографії та вокалу, вони є вихованцями хореографічного ансамблю «Світанок» Городницької школи. Олексій і Олег відвідають дитячий садочок.

1- й ведучий: Катя гарно навчається, вона нагороджена дипломом за участь у конкурсі «Обдарованість – 2011» у номінації «До вершин досконалості».

2- й ведучий: На сцені творчий хореографічний колектив сім'ї Красовських, художній керівник, мама, хореограф за фахом – Олена Красовська.

*музика Сергія Красноухова «Звичайне диво»
у виконанні хореографічного колективу сім'ї Красовських,
художній керівник Олена Красовська*

1- й ведучий: Усім найменшим учасникам проекту «Обдарована родина – обдарована дитина» – музичний подарунок, зустрічайте – «Карлсон і Фрекен Бок» у виконанні хореографічний колективу «Крок вперед», художній керівник Вікторія Глобчак.

*«Карлсон і Фрекен Бок»
у виконанні хореографічний колективу «Крок вперед»,
художній керівник Вікторія Глобчак*

**ВІДЕО СЛАЙДИ
ПРЕЗЕНТАЦІЯ ШЕВЧЕНКІВСЬКОЇ ШКОЛИ**

2- й ведучий: Людина цікавої долі. Заслужений працівник освіти України, лауреат премії імені Народного вчителя Олександра Захаренка, кавалер «Ордена княгині Ольги» III ступеня Терещенко Ліна Денисівна, директор Шевченківської спеціалізованої загальноосвітньої школи-інтернат з поглибленим вивченням предметів гуманітарно-естетичного профілю Черкаської обласної ради.

1- й ведучий: Кожного ранку вона спішить до школи де пропрацювала майже сорок років.

2- й ведучий: На її обличчі завжди сяє привітна посмішка, а дивовижні очі завжди зігрівають теплом. Вона любить свою рідну школу, тут вона з любов'ю плекає своїх талановитих і обдарованих дітей.

1- й ведучий: Для багатьох учнів школа стала рідною домівкою, другою родиною.

2- й ведучий: Віддавати себе любимій справі – це життєве кредо Ліни Денисівни. Це не просто красиві слова, це правда її життя.

1- й ведучий: Шевченківська школа – дієвий центр навчання і виховання, розвитку творчо обдарованих дітей, де проходять уроки історії рідного краю, народознавчі дійства, зустрічі з митцями, вечорниці та посиденьки, родинні та фольклорні свята, конкурси художнього слова, народної пісні, виставки народної творчості.

2- й ведучий: Пропонуємо вашій увазі зразковий художній колектив – ансамбль бандуристів «Срібні струни» Шевченківської спеціалізованої загальноосвітньої школи-інтернат, керівник Оксана Грицай.

Слова Г. Комісарова, музика Р. Лісовської – «Вишиваночки барвисті», слова Т. Шевченка, обробка Є. Козака – українська народна пісня «Ой три шляхи широкії».

*слова Г. Комісарова, музика Р. Лісовської «Вишиваночки барвисті»
слова Т. Шевченка, обробка Є. Козака
українська народна пісня «Ой три шляхи широкії»
у виконанні ансамблю бандуристів «Срібні струни»,
художній керівник керівник Оксана Грицай*

1- й ведучий: Е. Мартон – «Любов до Венеції». Українська народна пісня «Чом-чом не прийшов». Виконує ансамбль домристів «Акварелі» Шевченківської спеціалізованої загальноосвітньої школи-інтернат, художній керівник Олександра Марчук.

*Е. Мартон «Любов до Венеції»,
українська народна пісня «Чом-чом не прийшов»
у виконанні ансамблю домристів «Акварелі»,
художній керівник керівник Олександра Марчук*

2- й ведучий: Приходу сонця завжди передує зоря – тоненька рожева смужечка. В нашому житті ця коротка мить сходу співпадає з дитинством.

1- й ведучий: Дитина ще тільки народилася, а в ній уже живе велика таємниця таланту. І високе призначення педагога саме допомогти маленькій людині розкрити таємниці свого внутрішнього

«Я» у мистецтві.

2- й ведучий: Мистецтво... В ньому – дихання першої радості, щастя і неповторна краса.

ВІДЕО СЛАЙДИ
ХОРУ ДИТЯЧОЇ ВОКАЛЬНО-ХОРОВОЇ ШКОЛИ «АЕДА»

1- й ведучий: «Найкращий учитель для дитини той, хто духовно спілкується з нею, забуває, що він учитель, і бачить у своєму учневі друга, однодумця. Такий учитель знає найпотаємніші куточки серця свого вихованця, і слово в його устах стає могутнім знаряддям впливу на особистість, яка розвивається», – Василь Олександрович Сухомлинський.

2- й ведучий: Цей вислів Василя Сухомлинського саме про них – Лауреата міжнародних та всеукраїнських конкурсів, заслуженого працівника культури України, доцента кафедри музичного мистецтва УДПУ імені Павла Тичини, художнього керівника Уманського муніципального камерного хору, президента Фонду культурно-освітніх ініціатив «АЕДА» – Леоніда Ятло та старшого викладача кафедри музичного мистецтва УДПУ імені Павла Тичини, художнього керівника хору Дитячої вокально-хорової школи Фонду «АЕДА» – Людмилу Ятло.

1- й ведучий: Авторські школи – феномен інноваційної освітньої практики, саме тому сімнадцятирічний педагогічний стаж творчої роботи з дитячим хоровим колективом Леоніда Петровича і Людмили Григорівни, збагачений участю в 23 міжнародних музичних фестивалях та перемогою у 7 міжнародних хорових конкурсах в Україні, Росії, Болгарії, Іспанії, Італії і Франції.

2- й ведучий: Хор, дитячої вокально-хорової школи «АЕДА», є лауреатом міжнародного конкурсу в Іспанії, дипломантом міжнародних музичних фестивалів в Італії, Великобританії та Польщі.

1- й ведучий: «По діброві вітер вие», слова Т. Шевченка, музика Я.Степового. «Перлина України слова і музика С. Железняка, «Детство» слова М. Пляцковського, музика А.Чічкова у виконанні хору Уманської дитячої вокально-хорової школи «АЕДА».

2- й ведучий: Обдарованість – явище складне і багатогранне, воно настільки рідкісне, настільки і дивовижне.

*«По діброві вітер виє» слова Т. Шевченка, музика Я. Степового,
«Перлина України» слова і музика С. Желєзняка,
«Детство» слова Пляцковського музика А. Чіčkова
у виконанні хору дитячої вокально-хорової школи «АЕДА»,
диригент Мельник Ілона*

1- й ведучий: Інший раз навіть важко зрозуміти, чому саме ця людина вражає своїми неперевершеними успіхами в тій чи іншій галузі мистецтва.

2- й ведучий: Існує безліч різноманітних визначень і тлумачень... Здібний, креативний, вундеркінд, талановитий, обдарований...

1- й ведучий: У мистецькій освіті обдарованість означає значне випередження спеціальних здібностей дітей (музичних, художніх, хореографічних) у порівнянні з їх віковими нормами. Знайомтесь, скрипаль – Акім Самара, юні гітаристи КНДР.

*ВІДЕО РОЛІК
СКРИПАЛЬ – Акім САМАРА,
УДАРНИ – КАН Е ЛІМ, КНДР «МИ ЮНІ БОГАТИРІ»*

ВІДЕО СЛАЙДИ
ПРЕЗЕНТАЦІЯ ФОТО СІМ'Ї СВІТЛАНИ БЕ'ЯЗИЧНОЇ

2- й ведучий: Уся енергетика імені Світлана буквально проникнута легкістю і рухливістю, починаючи від його звучання і закінчуючи конкретним значенням слова - світло.

1- й ведучий: Світла і чиста, у неї чудова пам'ять, рухливий розум, вона швидко, легко засвоює інформацію. Світлана сповнена енергії і життєлюбства.

2- й ведучий: Це про неї, про Світлану Без'язичну.

1- й ведучий: Визначний український учений Іван Огієнко писав: «...виховувати своїх дітей треба у повній батьківській любові...».

2- й ведучий: Зігріта батьківською любов'ю і Світлана, яка виховується у сім'ї відомих, і не тільки у нашому місті, музикантів.

1- й ведучий: Наталя В'ячеславівна та Геннадій Геннадійович – викладачі Уманського музичного училища по класу фортепіано, їм притаманний постійний творчий пошук у виконавській майстерності.

2- й ведучий: Вони є лауреатами, дипломантами, переможцями багатьох Всеукраїнських конкурсів фортепіанного мистецтва. Як фортепіанний дует – стали лауреатами Міжнародних конкурсів. Геннадій Геннадійович відомий як автор обробок українських народних пісень для фортепіано.

1- й ведучий: Любов до музичного мистецтва і високу виконавську майстерність обдарована донечка успадкувала від своїх батьків.

2- й ведучий: Світлана на сцені з чотирьох років. Вона завжди переможець, здобула Гран-прі, перші, другі місця на багатьох Міжнародних, Всеукраїнських фестивалях і конкурсах дитячого виконавського мистецтва.

1- й ведучий: На сцені Світлана Без'язична. Ф.Шопен. Вальс оп. 64 - № 1 ре бемоль мажор, Вальс № 2 до дієз мінор.

*Ф.Шопен. Вальс соч. 64 №1 ре бемоль мажор
Вальс № 2 до дієз мінор у виконанні Світлани Без'язичної*

1- й ведучий: На мистецько-освітній проект «Обдарована родина – обдарована дитина» завітав хореографічний колектив загальноосвітньої школи № 3 міста Умані. На сцені хореографічна постановка «Незвичайна шахова партія» у виконанні хореографічного колективу «Нова ера», художній керівник Вікторія Лозінська.

*хореографічна постановка «Незвичайна шахова партія»
у виконанні хореографічного колективу
загальноосвітньої школи №3 «Нова ера»,
художній керівник Вікторія Лозінська*

ВІДЕО РОЛІК
УРИВОК З МУЛЬТФІЛЬМУ «МАША ТА ВЕДМІДЬ»,
«КАРТИНА МАСЛОМ»

2- й ведучий: Напевно ви зрозуміли, що мова піде про талановитого художника. Знайомтесь – Марк Сирота. Коли пензлик потрапляє до нього в руки, він поринає у вир дивовижних фантазій.

ВІДЕО СЛАЙДИ
ФОТО СІМ'І МАРКА СИРОТИ

1- й ведучий: Недаремно народна мудрість свідчить : «Де є мама і тато, там і хата багата».

2- й ведучий: А ще й говорить і про таке : «Яке дерево – такі й квіточки, які батьки – такі й діточки».

1- й ведучий: І дійсно, Оксана Володимирівна та Олег Васильович Сирота – художники, в минулому випускники нашого університету.

2- й ведучий: У сім'ї шестеро дітей, усі здібні і талановиті. Малюють, співають, пишуть вірші...

1- й ведучий: Їм усім притаманна романтична замріяність. Влітку, всією сім'єю вони люблять подорожувати, захоплюватись краєвидами української природи, красу якої потім передають у своїх поезіях, малюнках і піснях.

2- й ведучий: Найстарша в цій дружній сім'ї – Стефанія – випускниця Уманського гуманітарно-педагогічного коледжу, мріє про вступ до нашого педагогічного університету, Софія – навчається в педагогічному коледжі на другому курсі музичного відділу, Лія – навчається в загальноосвітній школі №1.

1- й ведучий: Зустрічайте. Слова Леоніда Дербеньова, музика Максима Дунаєвського «*Ах, этот вечер...*» у виконанні сестер: Стефанії, Софії і Лії.

*слова Л. Дербеньова, музика М. Дунаєвського
«Ах, этот вечер...»
у виконанні Стефанії, Софії і Лії Сироти*

2- й ведучий: На сцені Вікторія Можаровська. Місто Іршанськ.
«Український танець».

*«Український танець»
у виконанні Вікторії Можаровської,
хореографічний колектив «Райдуга»,
художній керівник Світлана Можаровська*

**ВІДЕО СЛАЙДИИ
ФОТО СІМ'І ВІКТОРІЇ МОЖАРОВСЬКОЇ**

1- й ведучий: Художньо-творчий розвиток обдарованих дітей є неповторним способом індивідуального розвитку.

2- й ведучий:: Починаючи з 3-х років маленька зірочка, Вікторія Можаровська, вийшла на велику сцену Будинку культури містечка Іршанськ, Володарськ-Волинського району Житомирської області.

1- й ведучий: Саме про таких дітей кажуть: «Талановита людина – талановита в усьому». Віка активна учасниця конкурсів читців поезії, навчається в школі мистецтв по класу фортепіано, у вокальному та драматичному гуртках, бере участь в змаганнях легкоатлетичного багатоборства.

2- й ведучий: А танці взагалі стали невід’ємною частиною життя Вікторії. Мама дівчинки Світлана Можаровська – художній керівник дитячого зразкового хореографічного колективу «Райдуга».

1- й ведучий: Завжди привітна і життєрадісна, Вікторія вмить завоювала на сцені любов вдячних слухачів і глядачів. «*RETROMIX*» у виконанні Вікторії Можаровської, хореографічний колектив «Райдуга», художній керівник Світлана Можаровська.

*«Retromix»
у виконанні Вікторії Можаровської
хореографічний колектив «Райдуга»,
художній керівник Світлана Можаровська*

**ВІДЕО СЛАЙДИ
БАЛТСЬКОЇ ШКОЛИ**

2- й ведучий: Балтська школа мистецтв є перлиною культурної спадщини Балтщини, осередок музичного виховання вже не першого покоління. Сорок років займає посаду завуча школи Камінська Лідія Володимирівна.

1- й ведучий: Лідія Володимирівна представник цілої династії музикантів. Тітка – Лідія Дем’янович закінчила консерваторію в ще в 1897 році, рідний брат, Михайло Романюк – Одеську школу імені Столярського, дядько по батьківській лінії, Федір Романюк, співав у капелі Шаляпіна.

2- й ведучий: А продовжує сімейну традицію музикантів Володимир Камінський та його син Валентин, який є призером багатьох Всеукраїнських та Міжнародних конкурсів.

1- й ведучий: Гордістю Балтської школи мистецтв є вокальний квартет «The Best», художній керівник – Володимир Камінський.

2- й ведучий: Лауреати I ступеню міжнародного телевізійного конкурсу «Золотий Експрес» міста Одеси, де б вони не виступали, на всіх джазових Всеукраїнських, Міжнародних конкурсах у містах Балта, Скадовськ, Вінниця – завжди виборюють тільки перші місця.

1- й ведучий: Згадавши свою власну молодість, Володимир Камінський запропонував своїм вихованкам спробувати себе в жанрі джазу. І дівчатам зразу прийшли до душі ритмічні та темпераментні джазові композиції.

2- й ведучий: На сцені солістка ансамблю «The Best» Катерина Кравченко. Чарлі Крісчен, Бенні Гудмен. Air Mail special . Elmer Williams, Basin Street Blues.

Чарлі Крісчен. Бенні Гудмен Air mail Special, Elmer Williams Basin Street Blues у виконанні Катерини Кравченко. художній керівник Володимир Камінський, місто Балта

1- й ведучий: Учасники колективу стали призерами Гран-прі на джазовому конкурсі імені Ростислава Кобанченко. Газета «Вечірня Одеса» писала: « Гран-при джазового конкурса пам'яті Ростислава Кобанченко поїхав в Балту... Это был неимоверно артистический квартет тринадцатилетних девчонок...».

2- й ведучий: І ще: «Мы таки «выловили» «жемчужин» этого конкурса... Они так вошли в образ американок, что мощно и с драйвом спели джазовую композицію. Жюри оказалось единодушным назвав их украшением конкурса».

1- й ведучий: З репертуару Etta James « Something's Got a Hold on Me», з репертуару The Andrews Siste «Hold tight, hold tight виконує вокальний квартет « The best» у складі: Катерини Кравченко, Євгенії Коди, Галини Волощук, Анастасії Хоменко.

« Something's Got a Hold on Me»з репертуару «The Andrews Siste Hold tight, hold tight» у виконанні вокального квартету « The best» у складі: Катерини Кравченко, Євгенії Коди, Галини Волощук, Анастасії Хоменко, художній керівник Володимир Камінський, місто Балта

2- й ведучий: Зоряне небо неначе казка без слів... Зачудовано дивишся довго – довго і намагаєшся зрозуміти чому воно так далеко – далеко і що означають оті небесні світлячки.

1- й ведучий: А то палають в небі зірочки ліхтарями людської долі і людина на протязі усього свого життя несе в собі світло тієї зірки, під якою вона народилася.

2- й ведучий: Під такою яскравою зірочкою народилась і дівчинка Вероніка .

ВІДЕО СЛАЙДИ
ФОТО СІМ'І ВЕРОНІКИ ЯКОВЕНКО

1- й ведучий: Дар, обдарованість – це те цінне що саме людина успадковує від своєї сім'ї, від свого роду. Народилась Вероніка Яковенко в сім'ї музикантів

2- й ведучий: Навчається Вероніка в Христинівській дитячій музичній школі по класу фортепіано та сольного співу в викладача Андрійчук Наталії Віталіївни. Має абсолютний слух, гостре відчуття ритму, гарну музичну пам'ять.

1- й ведучий: Вона має достатньо солідний сценічний досвід, незважаючи на свій юний вік. Переможець регіональних, Всеукраїнських конкурсів, фестивалів: Гран-прі в номінації «Естрадний спів», має звання «Вокаліст року» в IV, V районному злеті обдарованих дітей, неодноразова переможниця телешоу «Караоке на майдані», де отримала звання «Найкращий народний співак України 2012».

2- й ведучий: Нагороджена дипломом Міжнародної академії рейтингових технологій та соціології «Золота фортуна» – «Great junior achievements».

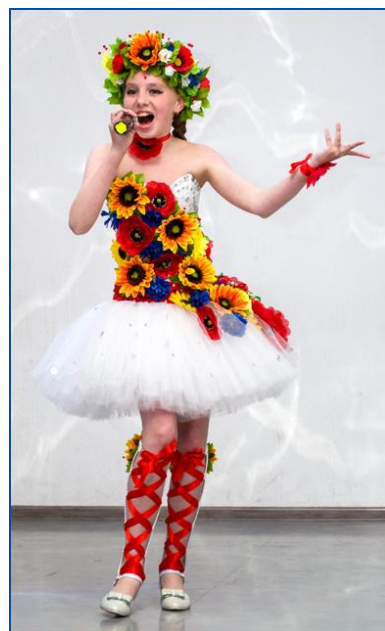
1- й ведучий: Переможниця Міжнародних фестивалю та чемпіонату Коста Брава, Іспанія – перші місця. Фінал «Караоке Ніцца», Франція – «Спеціальна премія».

2- й ведучий: Крім досягнень у сфері вокального мистецтва, Вероніка має значні перемоги у танцювальному мистецтві, театральному, в мистецтві читців-декламаторів. Її виступи вирізняються особливою артистичністю, емоційністю та яскравістю.

1- й ведучий: «Зелен клен» з репертуару М.Баскова, «Молітва » з репертуару М. Нітіч, виконує Вероніка Яковенко.

*«Зелен клен» з репертуару М.Баскова
«Молітва » з репертуару М. Нітіч
у виконанні Вероніки Яковенко*

2- й ведучий: На сцені хореографічна постановка «Народжені сонцем» у виконанні хореографічний колективу «Крок вперед», художній керівник Вікторія Глобчак.

*«Народжені сонцем»
у виконанні хореографічного колективу «Крок вперед»,
художній керівник Вікторія Глобчак*

1- й ведучий: Народна мудрість свідчить – « Дитина – дзеркало родини». Наші діти – майбутнє українського мистецтва, а сім'я то є життєдайний осередок, що плекає найвищу цінність це цвіт нації – обдарованих дітей.

*«Мої батьки»
у виконанні хореографічного колективу
«Дружки-подружки» без вікових обмежень,
художній керівник Вікторія Глобчак*

1- й ведучий: Нехай буде ваша дорога щасливою! Небо – безхмарним, а доля незрадливою на нашій квітучій землі!

*Пісня «Родина» у виконанні народного аматорського ансамблю «Тріо Гонта»,
художній керівник Василь Семенчук,
заслужений працівник культури України,
доцент кафедри музичного мистецтва
УДПУ імені Павла Тичини*

2- й ведучий: Тож нехай наш мистецько-освітній проект , родинне свято – «Обдарована родина – обдарована дитина» об'єднає усіх нас!

1- й ведучий: Ми завжди гостинно чекаємо на Вас в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини!

2- й ведучий: Ми не говоримо Вам до побачення. Ми говоримо Вам до нових зустрічей!

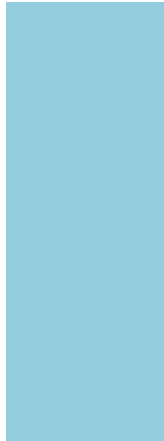
**ВРУЧЕННЯ ХУДОЖНІМ КОЛЕКТИВАМ І СОЛІСТАМ
МИСТЕЦЬКО-ОСВІТНЬОГО ПРОЕКТУ
«ОБДАРОВАНА РОДИНА-ОБДАРОВАНА ДИТИНА»
ДИПЛОМІВ І ЦІННИХ ПОДАРУНКІВ**

*Проректор з гуманітарних питань УДПУ імені Павла Тичини,
завідувач кафедри музикознавства та вокально-хорових дисциплін, заслужений працівник освіти
України, доцент Д.І. Балдинюк*

*Директор Інституту розвитку дитини,
декан мистецько-педагогічного факультету,
доцент О.В. Дудник*

*Автор сценарію
мистецько-освітнього проекту
«Обдарована родина – обдарована дитина»
доцент кафедри музикознавства
та вокально-хорових дисциплін
Сирота Зоя Миколаївна*

*Автор відео презентації
мистецько-освітнього проекту
«Обдарована родина – обдарована дитина»
ст. викладач кафедри музикознавства
та вокально-хорових дисциплін
Радченко Світлана Миколаївна*

*Ведучий проекту
доцент кафедри музикознавства
та вокально-хорових дисциплін,
заслужений працівник культури України
Волошин Петро Миколайович*

*Ведуча проекту
викладач кафедри музикознавства
та вокально-хорових дисциплін
Березовська Олена Василівна*

*СТУДЕНТИ
МИСТЕЦЬКО-ПЕДАГОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ,
УЧАСНИКИ ПРОЕКТУ
«ОБДАРОВАНА РОДИНА – ОБДАРОВАНА ДИТИНА»*

Мазуркевич Галина

Куций Андрій

Рудик Ганна

Цимбал Вікторія

Король Олена

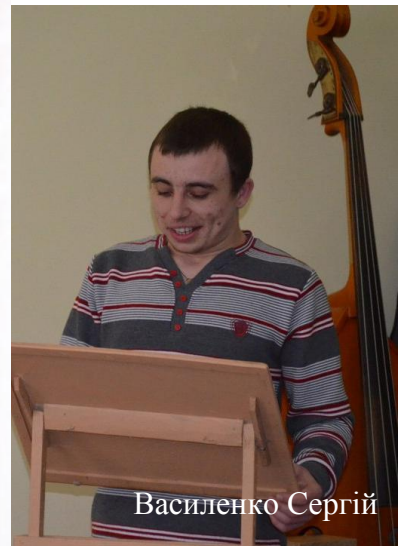
Коваленко Владислав

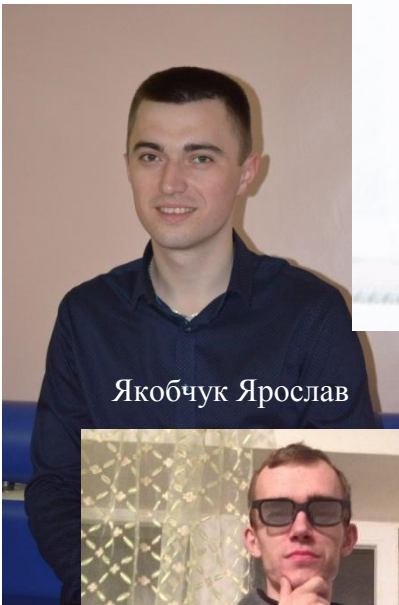
Бевзюк Наталя

Горницька Анна

Василенко Сергій

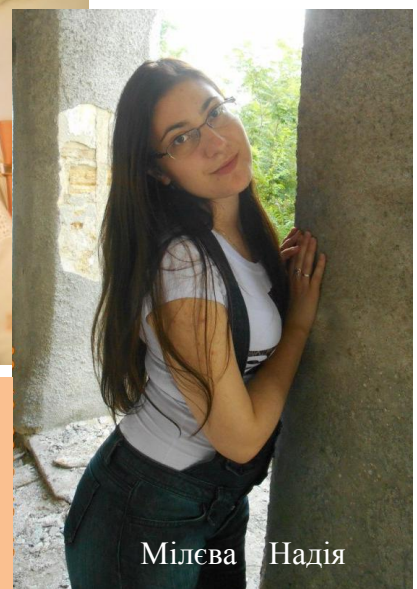
Якобчук Ярослав

Блашук Олег

Бундева Ніна

Мілева Надія

Емблема

14 15.00 год.
АКТОВА ЗАЛА
удпу
ТРАВНЯ імені Павла Тичини

УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
 ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ
 ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ДИТИНИ
 МИСТЕЦЬКО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

*Мистецько-освітній
 проєкт*

«ОБДАРОВАНА
 РОДИНА-
 ОБДАРОВАНА
 ДИТИНА»

Кафедра музичного мистецтва

ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ДИТИНИ
МИСТЕЦЬКО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Запрошує на презентацію

14 15.00 год.
ТРАВНЯ АКТОВА ЗАЛА
УДПУ імені Павла Тичини

МИСТЕЦЬКО-ОСВІТНЬОГО ПРОЕКТУ
«ОБДАРОВАНА РОДИНА - ОБДАРОВАНА ДИТИНА»

ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ДИТИНИ
МИСТЕЦЬКО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Запрошує на презентацію

14 15.00 год.
ТРАВНЯ АКТОВА ЗАЛА
УДПУ імені Павла Тичини

МИСТЕЦЬКО-ОСВІТНЬОГО ПРОЕКТУ
«ОБДАРОВАНА РОДИНА - ОБДАРОВАНА ДИТИНА»

ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ДИТИНИ
МИСТЕЦЬКО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Запрошує на презентацію

14 15.00 год.
ТРАВНЯ АКТОВА ЗАЛА
УДПУ імені Павла Тичини

МИСТЕЦЬКО-ОСВІТНЬОГО ПРОЕКТУ
«ОБДАРОВАНА РОДИНА - ОБДАРОВАНА ДИТИНА»

ДИПЛОМ

МИСТЕЦЬКО-ОСВІТНІЙ ПРОЕКТ
«ОБДАРОВАНА РОДИНА - ОБДАРОВАНА ДИТИНА»

Нагороджується

ЗА ТВОРЧІ УСПІХИ
І ВИСОКУ ВИКОНАВСЬКУ МАЙСТЕРНІСТЬ

педагогічного факультету УДПУ імені Павла Тичини
кандидат історичних наук, доцент

О.В. ДУДНИК

«__» _____ 2014р.

СВІТЛАНА БЕЗ'ЯЗИЧНА – МАЛЕНЬКИЙ ВІРТУОЗ

Світлана народилася в сім'ї музикантів – Наталії і Геннадія Без'язичних, які працюють викла-дачами по класу форте-піано в Уманському музичному училищі імені Порфирія Демущого.

Наталія В'ячеславівна та Геннадій Геннадійович разом закінчили Донецьку консерваторію. З тих пір це талановите подружжя – фортепіанний дует, який став лауреатом багатьох міжнародних конкурсів. Геннадій Геннадійович відомий в Україні як автор обробок народних пісень для фортепіано. П'ять його збірок успішно використовуються в навчальному процесі викладачами фортепіано в Україні.

Останній – «Українські пісні в обробці для фортепіано» має статус навчального посібника, рекомендованого Міністерством освіти та науки України.

Світлана Без'язична навчається грі на фортепіано з 4-х років. Першим учителем музики була її мама.

Вже перші кроки талановитої дівчинки були відзначені нагородами на обласному конкурсі «Маленький віртуоз» 2011р (Гран-прі), Міжнародному фестивалі-конкурсі «Харків – Фортіссімо» (1 місце), Міжнародному музичному конкурсі дитячого виконавського мистецтва «Восхождение» м. Ялта (3 місце), Міжнародному конкурсі імені Г. Нейгауза м. Кіровограді (диплом з відзнакою), XI відкритому дитячому музичному конкурсі пам'яті П.І. Чайковського (2 місце), 8-у Всеукраїнському конкурсі юних піаністів ім. В.В Пухальського м. Київ (1 місце), Інтернаціональному музичному конкурсі м. Одеса (1 місце), III-у Всеукраїнському конкурсі-огляді юних піаністів ім. Олени Вериківської м. Київ (переможець).

Світлана успішно навчається в 4 класі Уманської дитячої музичної школи №1, клас викладача Кашевацької Олени Анатоліївни.

ВОКАЛЬНИЙ КВАРТЕТ «THE BEST»

Перлиною культурної спадщини, осередком, яке виховало вже не одне покоління музикантів, є Балтська школа мистецтв. Вона була заснована в 1962 році. Спочатку в школі працювали лише три відділи: фортепіанний, теоретичний та народних інструментів. Надалі відкрились ще струнний, духовий та вокальний.

Фортепіанний відділ очолила Камінська Лідія Володимирівна, яка вже 40 років поспіль обіймає посаду завуча школи. Лідія Володимирівна не випадково стала талановитим викладачем, адже в її роду були видатні музиканти. Лідія Дем'янович – тітка по материнській лінії, закінчила Київську консерваторію в 1897 році по класу фортепіано.

Михайло Романюк – рідний брат, закінчив Одеську школу імені Столярського по класу скрипки, а також Одеську консерваторію. В роки Великої Вітчизняної війни писав свої музичні твори та давав концерти на фронті. Федір Романюк – дядько по батьківській лінії, співав у капелі Шаляпіна.

Продовжувачем сімейної музичної династії став Володимир Камінський, який з 2006 року працює у школі викладачем сольного співу та художнім керівником вокального квартету «The Best».

Серед його учнів є багато талановитих дітей, одним з них є його син Камінський Валентин, який вже п'ять років співає у вокальному ансамблі.

За останні 3 роки квартет був визнаний не тільки у районі, але й за його межами. Ансамбль бере участь у Всеукраїнських та міжнародних конкурсах і завжди посідає призові місця: 2013 – Одеське музичне училище, джазовий конкурс імені Ростислава Кобанченка (Гран-прі); 2013 – Всеукраїнський джазовий конкурс м. Скадовськ (I-місце).

Яскравою солісткою квартету є Катерина Кравченко, яка сольоно посіла призові місця в конкурсах: Джазовий конкурс ім. Ростислава Кобанченка (перше місце, а також спеціальний приз за яскравий виступ і артистизм);

Всеукраїнський джазовий конкурс м. Скадовськ (перше місце);
 Всеукраїнський III джазовий конкурс м. Вінниця (I премія); Лауреат I
 ступеню міжнародного телевізійного конкурсу «Золотий Експрес» м. Одеса;
 2013 р. участь в джазовому абонентському концерті Одеської філармонії;
 2014– XIV Всеукраїнський дитячий фестиваль «Джаз над морем» м.
 Скадовськ (I-місце у номінації «Солісти-вокалісти»); 2014 – XIV
 Всеукраїнський дитячий фестиваль «Джаз над морем» м. Скадовськ (диплом
 Гран-прі – вокальний квартет «The Best»).

Кореспондент газети «Вечірня Одеса» Валентина Левчук пише: «Журі
 конкурсу, обговорюючи виступ дівчат, було однотайним – вокальний джаз
 квартет «The Best» – прикраса конкурсу».

**«НАЙКРАЩИЙ СПОСІБ ЗРОБИТИ ДІТЕЙ ХОРОШИМИ – ЦЕ
ЗРОБИТИ ЇХ ЩАСЛИВИМИ»**

Оскар Вайльд

Родина, рід, родовід, народ – поняття, що розкривають моральну й духовну сутність, природну послідовність основних етапів формування людини. Від роду до народу, нації – такий природний шлях етапів формування її національної свідомості й громадянської зрілості.

Сім'ю Красовських поважають та шанують люди. Адже саме така родина є основою духовного й економічного відродження нашої країни.

Красовський Євгеній Юрійович навчався у Дніпродзержинському металургійному університеті.

Устяновська Олена Миколаївна – у Дніпропетровському театральному училищі та в Рівненському університеті культури. Після закінчення працювала в професійному народному ансамблі «Славутич».

Спочатку родина проживала у Дніпродзержинську, потім в Дніпропетровську і згодом молода сім'я переїхала до Києва.

Вони завжди мріяли жити у мальовничому українському селі, дихати свіжим повітрям, жити ближче до землі, природи, до споконвічних українських традицій.

Незабаром сім'я Красовських переїздить до села Городниця Уманського району. Придбали хатину, недалеко від лісу, власноруч вирощують екологічно чисті овочі та фрукти. І, недаремно, на даний час Євген Юрійович входить до громадської спілки «Клуб органічного землеробства», є засновником цього клубу.

Олена Миколаївна працює в Ладизинській школі мистецтв викладачем по класу хореографії.

У сім'ї Красовських виховується п'ятеро дітей.

Аня і Катя відвідують художню і музичну школу по класу хореографії та вокалу. Вони є вихованцями зразкового хореографічного ансамблю «Світанок». Катя – грає на флейті, відзначена дипломом

районного конкурсу «Обдарованість – 2011» у номінації «До вершин досконалості». Альоша та Олежка відвідують дитячий садок і вже беруть приклад зі своїх сестричок.

Діти виховуються на народних традиціях. У родині святкують Різдво, усі разом колядують, щедрують. Весною розмальовують писанки, виготовляють власноруч ляльки-мотанки, плетуть віночки на свято Івана Купала. Усі свята сім'я святкує завжди у родинному колі.

ХОРЕОГРАФІЧНИЙ АНСАМБЛЬ «НОВА ЕРА»

Сучасність творить талановита молодь, представники нової генерації: амбітні, обдаровані, цілеспрямовані, здатні до самовдосконалення та самореалізації. Такими є вихованці хореографічного ансамблю «Нова Ера» та їхній художній керівник – неперевершений, висококваліфікований педагог та хореограф Вікторія Лозинська – випускниця Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. На мистецько-освітньому проекті хореографічний ансамбль «Нова Ера» (Уманська загальноосвітня школа № 3) з хореографічною постановкою «Незвичайна шахова партія» вразив усіх глядачів неординарним трактуванням сутності людського ества: одвічної боротьби добра і зла, темної та світлої сторін людської душі.

Колектив був створений у 2004 році. Упродовж всього існування ансамблю «Нова Ера» (більше 10 років) творчий пошук хореографа вражає неповторністю художньої уяви, сучасними ідеями, неочікуваними задумами. Бездоганне технічне виконання, емоційність, почуття стилю сучасної композиції – свідчить про високий професіоналізм керівника та учасників колективу.

Учасників ансамблю неодноразово нагороджували грамотами і призами за участь у різноманітних фестивалях та конкурсах.

Колектив посідав призіві місця у міському та обласному огляді-конкурсі «Грайлива веселка» (м. Умань та м. Черкаси), фестивалі-конкурсі «Хореографічні візерунки» (м. Умань), є переможцями міжнародного конкурсу «Палаюча зірка» (м. Київ), лауреатами міжнародного конкурсу-фестивалю «Global-danse» (м. Умань), лауреатами III фестивалю хореографічного мистецтва імені Вадима Костриці «На Кичері» (м. Умань) та ін.

Сучасні та стилізовані композиції «Лелеки», «Французький вальс», «Мрія», «Начало», «Місяць», «Незвичайна шахова партія» відзначаються оригінальністю та неординарністю.

Хореографічний ансамбль «Нова Ера» є бажаним гостем на танцювальних майданчиках Умані, на концертах, фестивалях, конкурсах міста та області. Творчий колектив дарує безліч позитивних емоцій та яскравих вражень численним глядачам і шанувальникам хореографічного мистецтва, дає змогу спілкуватися виконавцям з глядачами мовою танцю, розповідаючи зі сцени дивовижні історії кохання, суму, безмежності, сподівання, надії, віри, щирості та величі людського духу.

ТАНЦЮВАЛЬНИЙ «ОЛІМП» МАЛЕНЬКОЇ ЗІРОЧКИ

Художньо-творчий розвиток обдарованих дітей є неповторним способом індивідуального розвитку.

Без сумніву, нинішні школярі – справжні вундеркінди. Деякі з них просто вражають різноманітним захопленням і талантом. І де тільки час береться, щоб скрізь устигнути і все спробувати? Такі вони, діти XXI століття, енергійні, талановиті й

обдаровані. Восьмирічна Вікторія Можаровська – не виняток.

Починаючи з 3-х років маленька зірочка вийшла на велику сцену Будинку культури містечка Іршанськ, Володарськ-Волинського району Житомирської області.

Саме про таких дітей кажуть: «талановита людина - талановита в усьому». Віка активна учасниця конкурсів читців-декламаторів поезії, навчається в школі мистецтв по класу фортепіано, у вокальному та драматичному гуртках, бере участь в змаганнях легкоатлетичного багатоборства.

А танці взагалі стали невід'ємною частиною життя Вікторії.

Мама дівчинки Світлана Можаровська – художній керівник дитячого зразкового колективу «Райдуга». За час своєї трудової біографії Світлана запалила у багатьох дітей любов до танцю, до мистецтва. Творча уява талановитого хореографа часто народжує креативні ідеї і до підготовки кожного танцювального номеру вона підходить дуже відповідально. Саме тому сонячна енергетика охоплює глядачів і передає їм той настрій, що закладений у танці. Коли на сцені виступає зразковий дитячий танцювальний колектив «Райдуга» - у залі море позитивних емоцій і буря оплесків. А молодша дочка Світлани – Вікторія Можаровська є солісткою цього ансамблю. Завжди привітна і життєрадісна, Вікторія вмить завоювала на сцені любов вдячних шанувальників її творчості.

Юна талановита танцівниця має чисельні нагороди та чималі досягнення на різноманітних конкурсах та фестивалях з хореографічного мистецтва: Гран-прі у міжнародному фестивалі дитячої творчості «Золота лелека» (с. Рибаківка), гран-прі Відкритого обласного Свята хореографічного мистецтва імені Ольги Перун (м. Іршанськ), є дипломантом обласного Свята хореографічного мистецтва «Поліська «Перпсіхора» (м. Іршанськ) та ін.

Та танцює дівчинка, насамперед, не заради нагород, а для власного задоволення. Під час танцю вона виражає власні емоції та намагається передати їх глядачам.

Справжньої вершини визнання досягає лише той, хто має Божий дар. І нехай майбутній танцювальний «Олімп» стане черговим визнанням і черговою перемогою юної зірочки. Адже відомо, якщо зірки запалюються – значить це комусь потрібно.

ВИХОВНИЙ ФЕНОМЕН СІМ'Ї

Усе найкраще, що є на землі, йде від сім'ї. Виховний феномен сім'ї, як і саму сім'ю, нічим замінити не можна. Сім'я дає дитині життя і продовжує рід людський.

Шлях у світ прекрасного починається дуже рано. Щоб дитина виросла чуйною, милосердною, відвертою, могла творити добрі вчинки, співпереживати, радіти від щирого серця, в сім'ї Сироти Олега Васильовича та Оксани Володимирівни, в минулому випускників мистецько-педагогічного

факультету УДПУ імені Павла Тичини, діти оточені любов'ю та красою. Невичерпним джерелом тієї краси є мистецтво. У цій сім'ї створені всі умови для гармонійного розвитку дітей де панує атмосфера любові, довіри, уваги до потреб та інтересів дітей.

Відомо, що обдарованість – це не лише своєрідне поєднання здібностей дитини, а й своєрідний сплав її особистісних якостей. Тому, обдаровані діти у сім'ї виховуються чуйними, доброзичливими, уважними, емоційно стабільними, мають динамічний характер і почуття гумору, позитивне самосприйняття.

Звертаючись до батьків, Сухомлинський нагадував: « Якщо ви хочете стати неповторною особистістю, якщо мрієте залишити після себе глибокий слід на землі – не обов'язково бути видатним письменником чи вченим, творцем космічного корабля або відкривачем нового елемента періодичної системи. Ви можете утвердити себе в суспільстві, засяяти красивою зіркою неповторної індивідуальності, виховавши хороших дітей, хороших громадян, хороших трудівників, хорошого сина, хорошу дочку, хороших батьків для їхніх дітей. Творення людини – найвище напруження всіх ваших сил. Це і життєва мудрість, майстерність, і мистецтво. Діти – не тільки і не стільки джерело радості. Діти – це щастя, створене вашою працею».

У сім'ї Олега Васильовича та Оксани Володимирівни шестеро дітей усіх їх прилучають до прекрасного, вчать сприймати й цінувати красу в житті, природі, мистецтві, привчають їх творити за законами краси, сприяють розвитку їх творчих здібностей і обдаровань. З цією метою батьки навчають дітей образотворчому мистецтву, грі на музичних інструментах, відвідують з ними театри, музеї, виставки, з задоволенням подорожують рідними місцями. У родині виховують не тільки споглядальників прекрасного, але й активних учасників його творення. Адже сім'я – це родючий ґрунт де розкриваються унікальні здібності, дані кожній обдарованій дитині від народження.

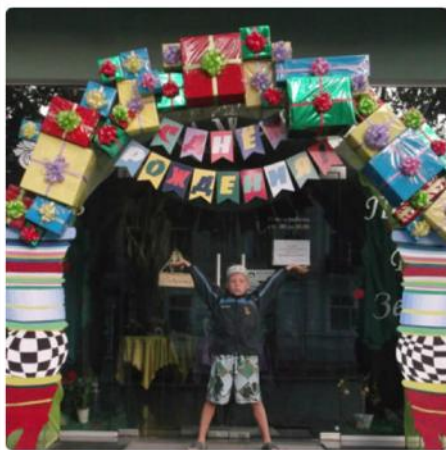

*О.Сирота. Портрет донечки.
Сімона.*

О.Сирота. Акварель. Софіївка.

Марк-художник

ЗАКОХАНА У СВІТ МУЗИКИ, УЧИТЕЛЬ ЗА ПОКЛИКАННЯМ

Уміння знаходити обдарованих та здібних дітей - талант, вміння їх виховувати – мистецтво. Але найважливішим є любов до дитини! Цей вислів саме про неї, Віру Михайлівну Терещук – учителя вищої категорії, учителя-методиста, учителя музичного мистецтва ЗОШ І-ІІІ ст. № 4 м. Умані.

Закохана у світ музики, вона тонко відчуває її красу і глибину. Свою власну пісенну творчість Віра Михайлівна збагатила цілим світом неповторних художніх образів. Її пісні зачаровують відвертістю, щирістю та душевністю.

Вона – учитель за покликанням. У талановитого вчителя серце – невичерпне джерело доброти. Для кожного її учня урок музичного мистецтва – це творчість і пізнання, для неї урок – завжди творчість і пошук.

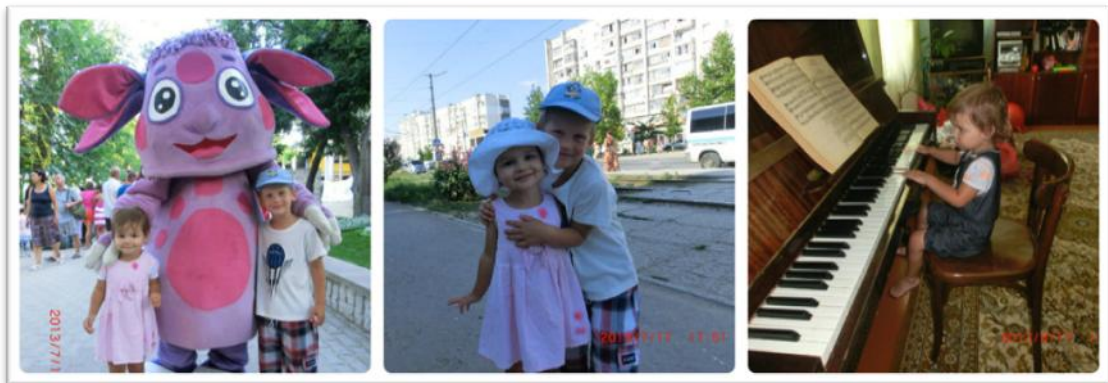
Кожна дитина на уроках Віри Михайлівни – неповторна індивідуальність, обдарована особистість, у кожної дитини вона намагається відкрити душу творця та дає їй змогу пробудитися і розквітнути.

Обдаровані діти особливо потребують підґрунття для їхнього творчого самовияву, чому сприяє Віра Михайлівна завдяки своїй високій педагогічній майстерності.

У талановитій мамі і бабусі, Віри Михайлівни Терещук, чудова сім'я. Донька Ольга – талановита піаністка, лауреат багатьох міжнародних конкурсів, викладач Уманського обласного музичного училища імені Порфирія Демуцького. Син Павло – талановитий художник. Він член спілки художників міста Євпаторія.

Онуки Костя і Ксюша та маленька Ганнуся, обох обожнюють свою бабусю та незважаючи на свій вік вже роблять свої перші кроки у музичному мистецтві.

Педагогічне кредо Віри Михайлівни Терещук – «Подаруй радість дітям! Зроби щасливою кожную дитину!».

СІМ'Я, ЩО СПІВАЄ ДУШЕЮ І СЕРЦЕМ

*Родина, рід – які слова святі
Вони потрібні кожному в житті
Бо всі ми з вами гілочки
На дереві, що вже стоїть віки...*

Кожен рід – це велике дерево, на якому гілочки швидко ростуть, міцніють, живляться соками великої гілки – родини. Діти наслідують своїх батьків і усього в них навчаються. Хороший приклад батьків запорука

того, що в родині діти виростуть справжніми людьми.

Саме так намагаються виховувати свою доньку – Анастасію – в родині Хекало. Дівчинка співає з раннього дитинства. І це не дивно, бо вона зростає у щасливій українській родині музикантів-педагогів у третьому поколінні.

Дідусь – Хекало Михайло Михайлович – усе своє життя присвятив народній пісні. Він працює в Уманському гуманітарно-педагогічному коледжі імені Т.Г. Шевченка викладачем вокалу.

Упродовж 38 років разом зі своєю дружиною Хекало Асею Олександрівною керував народним хором коледжу, а нині керує студентським аматорським ансамблем народної пісні «Два кольори» та народним хором «Терниця» у селі Дмитрушки. Бабуся працює викладачем по класу фортепіано у педагогічному коледжі.

Батьки Анастасії також музиканти-педагоги. Хекало Євгеній Михайлович працює викладачем по класу вокалу, а мама, Леся Леонідівна, навчає студентів грі на народних музичних інструментах. Брат Анастасії – Владислав, як і його сестричка, навчається в студії при музичному училищі імені

П. Демуцького по класу фортепіано.

Уся родина бере активну участь у культурному та мистецькому житті міста, завжди виступає на концертах у складі різних колективів міста: «Горлиця», «Український сувенір», «Два Кольори», «Заремба».

Своєю любов'ю до пісні вони готові огорнути увесь світ, співають душею, серцем. Вміють передати в мелодії, у словах пісні ті почуття, які проймають слухача до глибини душі, зворушують, надають сили та наснаги, віри у світле майбуття.

Настя не тільки співає, а ще й грає на фортепіано, тому її запрошують до участі в різних музичних конкурсах і концертах, де вона посідає призові місця та отримує овації глядачів. Настя та її сім'я – щасливі в творчості! Щастя родині дарує музика і талановиті діти.

МІЖНАРОДНИЙ МАРАФОН ТАЛАНОВИТОЇ СПІВАЧКИ

Десятирічна дівчинка з Христинівки, переможниця обласного конкурсу «Грайлива веселка», Всеукраїнського фестивалю «Країна зірок», Міжнародного фестивалю «Весняний зорепад», Вероніка Яковенко стала найкращою співачкою «Караоке на майдані».

А невдовзі, **юна співачка прославилася рідне місто на всю Європу, виступивши на Міжнародному фестивалі караоке в Коста Брера (Іспанія)**. Вероніка поїхала до Іспанії разом зі своєю вчителькою по класу вокалу Наталією Андрійчук і мамою Іриною Яковенко. В Іспанії було багато учасників з України, Росії, Іспанії, Франції та Німеччини. Вероніка була найменшою конкурсанткою на чемпіонаті. Вибороти їй перемогу допомогли музичні композиції Тіни Кароль «Show me your love» та Jon Bon Jovi – «It's my life». Вона отримала спеціальну премію, яка дала їй можливість отримати запрошення до фінальної частини конкурсу Міжнародного чемпіонату **«Караоке-Канни-2013»**.

Вручивши нагороди Вероніці, організатори конкурсу запропонували її мамі Ірині Яковенко та вчительці Наталії Андрійчук взяти участь у фінальних співочих баталіях фестивалю. Голоси українок просто зачарували іспанську публіку. В імпровізованому конкурсі пані Наталія посіла перше місце, Ірина – друге.

За час перебування в Іспанії Вероніка взяла участь ще в одному конкурсі, у Міжнародному фестивалі музики і танцю «Весняний марафон», учасниками якого були хореографічні та вокальні колективи і співаки з Росії України та Іспанії. І наша маленька землячка отримала першу премію від мерії міста Льорет-де-Мар, де і проходив цей фестиваль.

Незабаром організатори Міжнародного чемпіонату караоке визначили місцем проведення фінальної частини конкурсу в Ніцці, який подарував безліч приємних вражень та емоцій. За результатами пісенних баталій Вероніка увійшла до числа восьми фіналістів. Вероніку, яка виявилася наймолодшою учасницею фіналу, міжнародне журі відзначило спеціальним призом, адже вона змагалася на конкурсі серед дорослих.

Усі в родині Вероніки Яковенко співають, мають гарні голоси, саме від них вона і успадкувала свій співочий талант. Мама, Яковенко Ірина Михайлівна, директор Христинівської дитячої музичної школи, викладач

музично-теоретичних дисциплін. Співає в народному аматорському вокальному ансамблі «Експресія» та вокальному тріо «Експромт». Дідусь, Валюк Михайло Іванович, десять років був директором Христинівської дитячої музичної школи, довгий час працював начальником відділу культури Христинівської районної державної адміністрації. Бабуся - Валюк Валентина Іванівна, працювала спеціалістом у відділі культури і 25 років співала в народному ансамблі народної пісні «Ласкаво просимо».

Вероніка навчається в 4 класі музичної школи по класу фортепіано та вокалу, танцює і ще захоплюється грою у народному аматорському театрі.

ТАНЕЦЬ – ПОЕМА, В НІЙ КОЖЕН РУХ – СЛОВО

Глобчак Вікторія Вікторівна створила дитячий хореографічний колектив «Крок вперед» у 2010 році. Її авторська студія танцю нараховує на даний час близько 150 вихованців, об'єднаних у групи віком від 3 до 16 років.

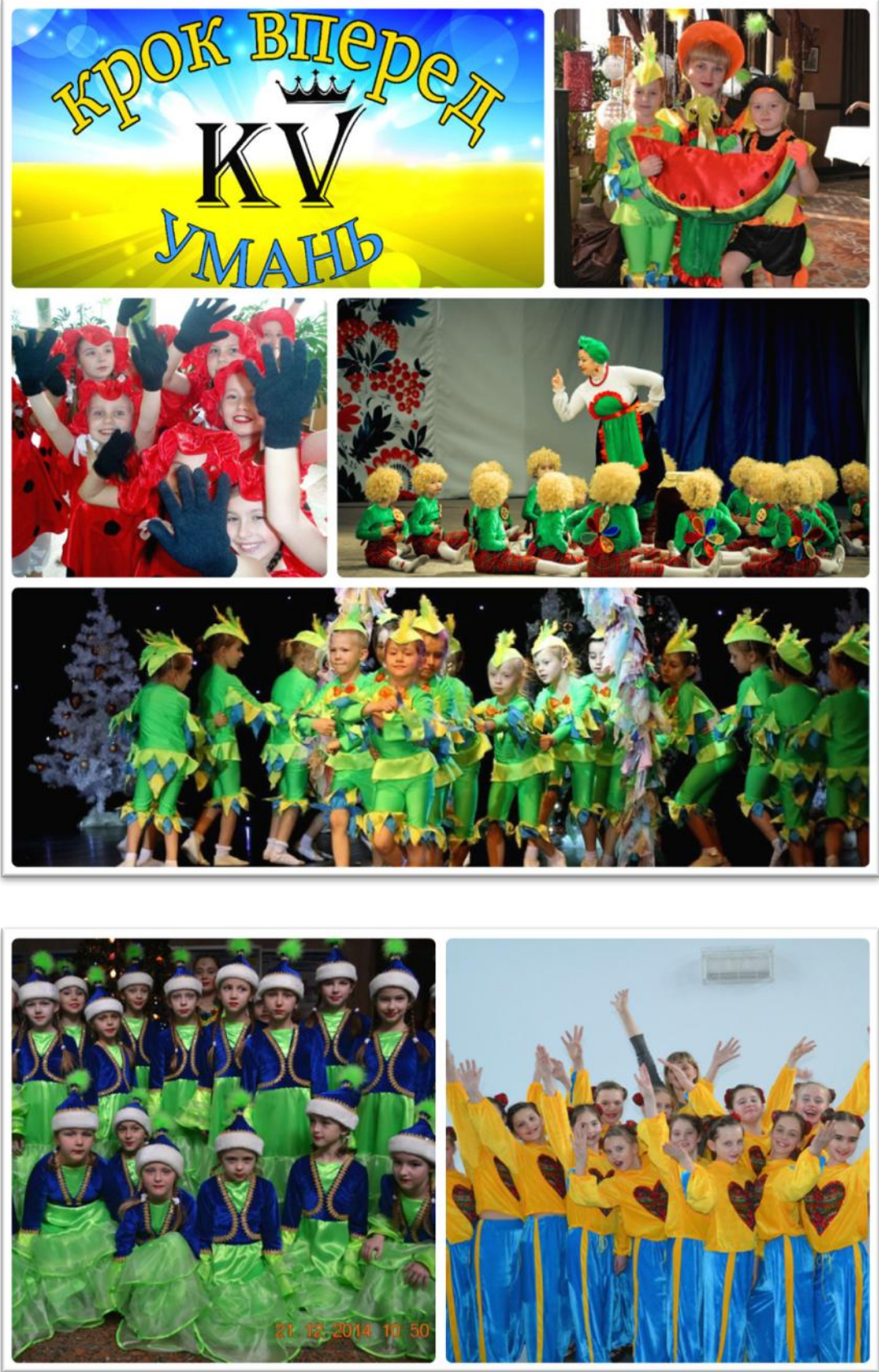
Хореографічному колективу «Крок вперед» за досить короткий час існування вдалось досягнути значних результатів та стати одним з провідних колективів Черкащини, який став переможцем: фестивалю «ТУЗТАПТ» м. Київ (2012р. – 1 місце; 2013р. – Гран-прі), Міжнародного фестивалю «Україночка скликає друзів» м. Чернівці (2013р.); Міжнародного фестивалю «Танцюючі зірки» м. Харків (2013р. – Гран-прі), фестивалю «Терпсихора» м. Балта (2011р., 2012р.), Дипломантами Всеукраїнського проекту «Юні таланти України» м. Київ (2012р.), Міжнародного фестивалю «Квіти Європи» м. Сан-Ремо Італія (2013р. – 1 місце). Колектив внесено до «Енциклопедії дитячої творчості. Юна гордість України».

Тісно переплелася доля талановитого хореографа Глобчак Вікторії Вікторівни і з хореографічним колективом «Дружки-подружки», який був створений у 2010 році заслуженим діячем мистецтв України та почесним громадянином міста Умані Вадимом Кострицею В.В. Починаючи з 2012 року колектив очолює Вікторія Вікторівна. Унікальність його в тому, що вік його учасників не має обмежень: наймолодшому учаснику – 16 років, найстаршому – 73.

«Дружки-подружки» є не лише прикрасою мистецьких заходів на рівні рідного міста. У 2013 році колектив став володарем Гран-прі на Міжнародному фестивалі «Танцюючі зірки» у м. Харкові. Хореографічні постановки колективу: «Спогади під калиною», «Краков'як», «Мої батьки», «У джазі тільки дівчата», «Кадриль» завжди дивують глядача своєю жартівливістю, життєвістю і, разом з тим, народною мудрістю.

У доробку ансамблю танцювальні композиції різних регіонів України, від стилізації народних танців – до різних напрямів сучасної хореографії. «Крок вперед» сміливо поєднує народні мотиви із сучасністю.

Починаючи від дня свого народження, колектив зі своїми виступами побував уже у багатьох містах не тільки України, але й зарубіжжя. Він частий гість на конкурсах, святкових концертах та фестивалях.

АВТОРСЬКА ДИТЯЧА ВОКАЛЬНО-ХОРОВА ШКОЛА «АЕДА»

Авторська дитяча вокально-хорова школа «АЕДА» Леоніда Ятла, заслуженого працівника культури України, доцента кафедри музикознавства та вокально-хорових дисциплін Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, заснована при Фонді культурно-освітніх ініціатив «АЕДА» у місті Умані в 1995 році. У школі навчаються діти віком від 5

до 15 років.

У програмі навчання – хорвий клас, сольфеджіо, хореографія, індивідуальні уроки по класу фортепіано та сольного співу.

Навчальний процес забезпечують досвідчені фахівці – випускники Київської, Донецької консерваторій, лауреати Міжнародних та Всеукраїнських конкурсів.

Гордістю школи є старший хор школи. Художній керівник і диригент хору – Людмила Ятло, старший викладач кафедри музикознавства та вокально-хорових дисциплін Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. У репертуарі хору музика епохи Відродження, твори композиторів класиків, сучасних вітчизняних і зарубіжних авторів, українські народні пісні, та обробки пісень народів світу.

Дитячий хор «АЕДА» учасник багатьох Всеукраїнських та зарубіжних мистецьких проектів. У 2004 році Дитячий хор «АЕДА» став лауреатом обласного фестивалю народної творчості «Земля Богдана і Тараса – Вкраїни вільної окраса».

У 2006 році колектив представляв Україну на Міжнародному хоровому конкурсі в Кантонігрос – Барселона (Іспанія), де виборов звання лауреата.

Хор є дипломантом: Всеукраїнського музичного фестивалю імені Дмитра Бортнянського (2001); Міжнародних хорових фестивалів в Україні – «Передзвін» (2002), «Великдень» (2007), «Благовіст» (2010); Міжнародних хорових фестивалів в Пйомбіно (Італія, 2003); Мілфорд-Хейвен (Велика Британія, 2004).

У 2004 році хор брав участь у Днях культури Шевченківського краю «Черкащина моя – духовності скарбниця» у Києві, у Національному палаці мистецтв «Україна».

У 2006 році інформація про творчі здобутки хорового колективу включено до іміджевого видання про провідні художні колективи України

«Мистецький Олімп України». Художні керівники хору нагороджені Дипломом та Почесним знаком «Мистецький Олімп України» Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності.

У 2007 році хор брав участь в урочистій церемонії вручення Національної премії України імені Тараса Шевченка діячам мистецтв, урядовому концерті з нагоди 193 річниці від дня народження Кобзаря, який проходив у Національній опері України.

У 2008 році багаторічний досвід вокально-хорової роботи Дитячого хору «АЕДА» узагальнено в навчальному посібнику з грифом МОН України «Теорія та методика роботи з дитячим хором».

Хор з великим успіхом гастролював у Польщі (містах Курнік, Шрем, Гнезно).

**Ш е в ч е н к і в с ь к а
с п е ц і а л і з о в а н а з а г а л ь н о о с в і т н я ш к о л а -
і н т е р н а т
з п о г л и б л е н и м в и в ч е н н я м п р е д м е т і в
г у м а н і т а р н о - е с т е т и ч н о г о п р о ф і л ю
Ч е р к а с ь к о ї о б л а с н о ї р а д и**

